اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

شنبه • اول بهمن ۱۴۰۱ • ۲۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ • ۲۱ ژانویه ۲۰۲۳ • سال پنجم • شماره ۱۰۰۶ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

شناسایی ۲۵۲ منطقه درگیر فرونشست

محققان سازمان نقشه‌برداری کشور با اجرای طرح پایش نرخ فرونشست در کشور، ۲۵۲ نقطه در کشور را شناسایی کردند که درگیر پدیده فرونشست هستند و اعلام کردند ۵ استان دارای بالاترین نرخ فرونشست بوده و توقف فرونشست در استان اصفهان نیز مشخص نیست که این موضوع به‌دلیل مدیریت صحیح آب‌های زیرزمینی بوده یا زمان مرگ آبخوان در این منطقه فرارسیده...

۶

دکتر معروفخانی در حاشیه امضای سه تفاهمنامه با مراکز پژوهشی و علمی استان هرمزگان:

از طرح‌های برتر استان هرمزگان حمایت می‌کنیم

۵

در گزارش «روزگار معدن» درباره الگوی توسعه بخش معدن به روش چینی مطرح شد:

معدنکاری به سبک چین مردود است

۴

عکس: روزگار معدن

سرمقاله

گمنامی معدن در انجام رسالت اجتماعی

آیدین زینال‌زاده
کارشناس معدن

موضوع مسئولیت اجتماعی از جمله مسائل بسیار مهم در حوزه معدن است که در ماده ۱۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن هم به آن اشاره شده است. بر این اساس هرگونه فعالیتی که باعث افزایش اطلاعات عمومی جامعه و افزایش ثروت اجتماعی معدنکاری شود، زیرمجموعه مسئولیت‌های اجتماعی قرار می‌گیرد. واقعیت این است که در این زمینه ما به‌شدت ضعف داریم و فعالیت‌های انجام‌گرفته به‌طورمعمول در رسانه‌ها بازتاب پیدا نمی‌کند. به‌عنوان‌مثال در حادثه قطار مشهد- یزد، که به‌تازگی اتفاق افتاد، جز چند رسانه تخصصی حوزه معدن هیچ رسانه دیگری خبر کمک‌های معدنکاران چادرملو به سانحه‌دیدگان را منتشر نکرد. این ضعف آنقدر زیاد است که حتی من معدنکار تا امروز از کمک‌های مجموعه معدنی فولاد خوزستان در حادثه متروپل بی‌خبر بودم. در مقابل اگر یکی از معادن جایی کوچک‌ترین مشکلی ایجاد کند، به‌سرعت اخبار آن منتشر می‌شود و آنقدر گسترش پیدا می‌کند که فعالیت‌های معادن دیگر مناطق و استان‌ها را هم تحت‌تاثیر قرار می‌دهد؛ این کم‌لطفی رسانه‌ها به حوزه معدن است. به‌طورکلی می‌توان گفت موضوع مسئولیت‌اجتماعی به‌صورت تخصصی در اساسنامه شرکت‌ها آورده نمی‌شود، اما با توجه به اینکه معادن به‌طورمعمول در نقاط دورافتاده و نزدیک نقاط جمعیتی کمتربرخوردار فعالیت می‌کنند، برای افزایش سرمایه اجتماعی خود اقداماتی انجام می‌دهند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت‌ها

مسیر عبور از زمستان سخت

۴

جبران کسری بودجه به چه قیمتی؟

۸

تیترهای روز

توجه به دانش‌بنیان‌ها در بودجه ۱۴۰۲

بررسی بودجه ۱۴۰۲ نشان می‌دهد دولت دولت در لایحه بودجه برای حوزه صنعت و معدن از جمله دانش‌بنیان‌ها اعتبارات خوبی در نظر گرفته است. این در حالی است که بخش معدن به ویژه در حوزه اکتشافات و استخراج در عمق با عقب ماندگی‌های بسیاری مواجه است که می‌تواند در سال‌های پیش رو هزینه تولید در حوزه صنایع معدنی را افزایش دهد. البته در حالی بخش معدن در حوزه اکتشاف و استخراج با کمبودهایی مواجه است که ذخایر در اختیار باعث شده...

۳

اکتشاف، پاشنه آشیل معدن

۷

شروط ماندگاری بورس در مدار مثبت

۸

روزگار معدن

اخبار

۲ شنبه
● اول بهمن ۱۴۰۱
● ۲۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
● ۲۱ ژانویه ۲۰۲۳
● سال پنجم ● شماره ۱۰۰۶

سرمقاله

گمنامی معدن در انجام رسالت اجتماعی

ادامه از صفحه اول

گاهی حتی این اقدامات در قالب انجام فعالیت‌های خودخواسته و برآوردن نیازهای اهالی منطقه و محل است یا گاهی اهالی منطقه فعالیت معدنکار را مشروط به انجام کاری می‌کنند.

برای اینکه بدانیم چطور می‌توان فعالیت‌های معدنکاران در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی را هدفمندتر کرد، نیاز است مطالعات میان‌رشته‌ای گسترده‌ای به‌ویژه در حوزه جامعه‌شناسی انجام شود.

البته به‌شخصه مجموعه‌ای معدنی را سراغ ندارم که به‌صورت تخصصی، از جامعه‌شناس، رفتارشناس یا متخصص علوم‌اجتماعی کمک گرفته باشد. در حالی که در کشورهای پیشرفته پیش از آغاز اکتشاف مطالعات جامعه‌شناسی انجام می‌شود تا بدانند که فرهنگ منطقه‌ای که به آن وارد می‌شوند چه ویژگی‌هایی دارد و فعالیت معدنکاری در آن منطقه چه تبعاتی ممکن است ایجاد کند. این اطلاعات حتی با مصاحبه‌های میدانی و نفر به نفر جمع‌آوری و تدوین می‌شود، بنابراین مسئولیتی که براساس چنین مطالعه‌ای مشخص می‌شود، دقیق و متناسب با نیازهای فرهنگی و اقتصادی منطقه است.

این موضوع باتوجه به اهمیتی که دارد در کشور ما مغفول مانده است. مجموعه‌های بزرگ و کوچک معدنی در کشور ما با تزریق مستقیم پول به منطقه، سعی می‌کنند مخالفت‌ها را مدیریت کنند، در صورتی که این کار اشتباه بزرگی است و نتیجه آن ایجاد وابستگی نقاط جمعیتی به جریان نقدینگی و انتظار آنها برای استمرار آن است.

مسئولیت‌اجتماعی باید متولی غیردولتی داشته باشد و بهترین مرجع برای آن تشکل‌ها و انجمن‌ها هستند. باید برای این کار هزینه مطالعاتی پرداخت تا معدنکاری ما در چارچوب‌های بین‌المللی قرار گیرد.

برای راهنمایی معدنکاران در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی جعبه‌ابزارهایی وجود دارد و روش‌هایی به معدنکاران معرفی می‌کند که با اجرای مرحله به مرحله آنها می‌توانند دریابند بهترین نقشی و وظیفه‌ای که می‌توانند به‌عهده بگیرند، چیست.

در جامعه ما باب شده که کار خیر را مخفی نگه می‌دارند که ریا نشود و اجر و قرب آن از میان نرود. من از نزدیک شاهد بودم که مجموعه‌ای معدنی در شهر نزدیک به معدن مدرسه‌ای ـ با بهترین امکانات و تجهیزات ـ برای دانش‌آموزان استثنایی ساخته بود، اما مردم منطقه به‌واسطه ناخشنودی از معدنکاری، اجازه افتتاح آن را نمی‌دادند و حتی اقدام به تخریب ساختمان می‌کردند.

در ماده ۵ ذیل ماده ۱۴ قانون معادن آمده است که معدنکاری در حوزه اکتشاف، محیط‌زیست، بهینه‌سازی معدنکاری، استحصال موادمعدنی ارزشمند از باطله و امثال آن اقدام کرد می‌تواند تا ۲۰ درصد حقوق دولتی تخفیف بگیرد. اگر بحث مسئولیت‌های اجتماعی هم در این ماده قانون گنجانده شود و مشوقی داشته باشد، معدنکاران دیگر فعالیت‌های خود را مخفی نخواهند کرد. اگر بتوان فراخوانی گذاشت که معدنکاران کل کشور هر کار خیری که انجام داده‌اند با سند و مدرک اعلام کنند، فرهنگ‌سازی خوبی انجام خواهد شد.

به‌طورعموم گفته می‌شود معدنکاران خدمات‌اجتماعی ارائه نمی‌کنند، بنابراین الزامات قانونی برای آنها در نظر گرفته می‌شود در نتیجه معدنکار با این موضوع روبه‌رو می‌شود که فعالیت‌ها، خدمات و هزینه‌هایی که انجام می‌دهد، جایی به‌چشم نمی‌آید، اما در مقابل تعهدات و مسئولیت‌های وی مرتب بیشتر و بیشتر می‌شود.

معدنکاران ما زمانی به‌فکر استفاده از ظرفیت رسانه می‌افتند که همان رسانه جایی آنها را به‌چالش بکشد. اگر با چنین چالشی روبه‌رو شوند، چند روزی تب‌وتابی ایجاد می‌شود و بعد از آن فروکش می‌کند.

برنامه‌هایی که علیه معدنکاری ساخته می‌شود، به‌طورمعمول یک‌طرفه است. همه صحبت می‌کنند جز کارشناسان معدن. بخشی از این مشکل ناشی از فرهنگ کم و بیش سنتی معدنکاری کشور است، بخش دیگر به‌علت محافظه‌کاری معدنکاران است یا ترس از درگیر شدن با نهادها و سازمان‌ها و مسائلی از این دست. به‌نظر من اگر معدنکاران با رسانه آشتی کنند و فعالیت‌ها، اقدامات، چالش‌ها و گرفتاری‌های خود را رسانه‌ای کنند، بسیاری از این مشکلات خود به خود مرتفع خواهد شد.

عکس: روزگار معدن

۳ راهکار فولادی‌ها برای افزایش سطح گاز تولیدی

گروه معدن

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران نسبت به تداوم محدودیت‌های گازی هشدار داد و به ارائه سه راهکار برای گذر از مشکلات تأمین گاز کشور پرداخت.

به گزارش فولادبان، وحید یعقوبی ضمن تاکید بر اینکه فولادی‌ها امسال زودتر از برنامه‌ریزی‌ها با محدودیت‌های گازی روبه‌رو شدند و تاکنون هم از ذخایر آهن اسفنجی خود استفاده کرده و تولید را حفظ کرده‌اند، نسبت به تداوم محدودیت‌های گازی هشدار داد و به ارائه سه راهکار برای گذر از مشکلات تأمین گاز کشور پرداخت. وی افزود: بحث گاز یک چالش عمده در زنجیره فولاد است که در سال‌های اخیر بسیار هم پررنگ شده است. از حدود چند سال گذشته محدودیت‌های گازی برای واحدها در زمستان به طور مثال برای یک ماه اعمال می‌شد و واحدهای احیای مستقیم فولاد هم برای این مدت برنامه‌ریزی می‌کردند و معمولاً این یکماه را به فعالیت‌های تعمیراتی اختصاص می‌دادند تا از این فرصت بهره ببرند و متحمل کمترین آسیب شوند.

وی توضیح داد: از سال گذشته این محدودیت‌های گاز بسیار شدید شد و حدود دو ماه و نیم واحدهای احیا مستقیم فولادی یا تعطیل بودند یا با محدودیت بسیار شدید کار می‌کردند که این محدودیت‌ها، تأثیر خود را بر کل زنجیره گذاشت. در سال گذشته، به‌واسطه محدودیت‌های برق و گاز، حدود ۶ میلیون تن از برنامه هدف‌گذاری شده عقب افتادیم.

یعقوبی گفت: در تابستان امسال با وجود اینکه شاهد مدیریت بهتر تأمین برق (البته در مقایسه با سال گذشته) بودیم اما در مورد گاز، امسال محدودیت‌ها زودرس شد. برنامه ما این بود که از حدود دی محدودیت‌ها آغاز شود اما از اوایل آذر ماه محدودیت گازی برای فولادی‌ها اعمال شد. در ابتدا محدودیت‌ها بر ۳۰ درصد، سپس ۵۰ و ۷۰ درصدی بود و اکنون کارخانه‌های فولادی نیمه شمالی کشور (عمدتاً کارخانه‌های احیای مستقیم) به صورت کامل گاز قطع شده و واحدها تعطیل شده‌اند. بعضاً برخی کارخانه‌های قوس و نورد هم به‌سبب اینکه مواد اولیه ندارند، تعطیل شده‌اند.

وی افزود: بحث تامین گاز برای صنعت فولاد با سایر صنایع تفاوت عمده‌ای دارد به طوری که گاز در زنجیره فولاد نقش فرآیندی برای تولید آهن اسفنجی است. فناوری تولید فولاد کشور هم بر مبنای گاز، سنگ‌آهن و روش احیای مستقیم است، بنابراین آهن‌اسفنجی نقش مواد اولیه حیاتی در زنجیره فولاد را ایفا می‌کند.

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران خاطرنشان کرد: اگر گاز نباشد، آهن اسفنجی تولید نمی‌شود و کمبود یا عدم تولید آهن اسفنجی هم حلقه بعدی که تولید فولاد است، متوقف می‌شود و محصولات فولادی تولید نخواهد شد، بنابراین نقش گاز، نقش حیاتی است.

یعقوبی تاکید کرد: نکته دیگر این است که گاز در واحدهای فولادی اصلاً قابل جایگزینی نیست. به طور مثال، در سایر صنایع، این گاز می‌تواند با مازوت جایگزین شود اما در صنعت فولاد، امکان جایگزینی وجود ندارد، بنابراین با قطعی و محدودیت‌های گاز، به‌ناچار، کل فرآیند تولید در زنجیره فولاد در کل زنجیره مختل خواهد شد.

وی اظهار کرد: در کشور حدود ۵۵۰ مترمکعب به ازای هر تن، مصرف گاز در زنجیره فولاد داریم که از این میزان، ۷۰ درصد را تنها حلقه احیای مستقیم (حلقه آهن اسفنجی) مصرف می‌کند. البته امسال محدودیتی که برای صنایع فولادی اعمال شده، بدینگونه است که از ۴۰ میلیون مترمکعب مصرف زنجیره فولاد، تنها ۱۵ میلیون مترمکعب را در آذر ماه تخصیص داده‌اند. در روزهای اخیر هم که کاهش دما شدت بیشتری گرفته است، همان میزان تخصیصی را هم کمتر کرده‌اند و عملاً همین ۱۵ میلیون مترمکعب هم تأمین نمی‌شود.

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: با توجه به اینکه با افزایش مصارف خانگی، گازرسانی به نیروگاه‌ها هم دچار مشکل شده، برق فولادی‌ها هم با محدودیت روبه‌رو شده است. به طور مثال، بیش از ۴۰ روز است که گاز فولاد خراسان قطع است و از هفته گذشته، محدودیت‌های برق هم برای این واحد اعمال شده است. همچنین فولاد مبارکه به‌عنوان بزرگترین واحد فولادی کشور، در بحث گاز با محدودیت ۵۰ تا ۷۰ درصدی مواجه بوده و این واحد هم از هفته گذشته، محدودیت ۳۰ درصدی برق هم شامل حال این واحد شده است. در این میان، نگرانی ما این است که با سردتر شدن هوا و عدم تأمین سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها، این محدودیت بیشتر هم شود.

یعقوبی افزود: به صورت کلی مصرف گاز در کشور ۸۰۰ میلیون متر مکعب است که از این میزان، ۶۵۰ و بعضاً تا ۷۰۰ میلیون مترمکعب صرف مصارف خانگی و تجاری می‌شود، بنابراین عملا گازی برای صنایع باقی نمی‌ماند.

وی در خصوص راهکارهایی برای گذر از این وضعیت گفت: علاوه بر اینکه باید سرمایه‌گذاری شود تا تولید گاز کشور افزایش پیدا کند، باید مصارف خانگی و تجاری بهینه شود. در بحث سرمایه‌گذاری در تولید گاز، مباحث خاصی وجود دارد و طبق آنچه که وزیر نفت هم اعلام کرده است، ۸۰ میلیارد دلار سرمایه نیاز است تا بتوانیم سطح فعلی تولید را در صنعت نفت و گاز حفظ کنیم.

یعقوبی خاطرنشان کرد: این ۸۰ میلیارد دلار، باتوجه به شرایط تحریمی و همچنین وضعیت نقدینگی کشور، رقم دور از ذهنی است که نمی‌توان به آن فکر کرد، بنابراین باید برای سرمایه‌گذاری به دنبال روش‌ها و راه‌های دیگر بود. به طور مثال به فولادی‌ها پیشنهاد شده است که فولادی‌ها در میادین گاز سرمایه‌گذاری کنند؛ این مهم نیازمند اصلاح مقررات و قوانین است. وی ادامه داد: در راهکار دیگر که کاهش مصارف خانگی و تجاری است، جدا از بحث فرهنگ‌سازی و صرفه‌جویی، باز هم سرمایه‌گذاری نیاز است تا به طور مثال به جای وسایل گرمایشی پرمصرف، از گرمایشی‌های کم مصرف استفاده کرد یا موتورخانه‌ها را اصلاح کنیم؛ این‌ها همه هزینه‌بر است و برای آنکه این هزینه به مردم تحمیل نشود، باید دولت یا یک سرمایه‌گذار وارد عمل شود.

مدیر اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران اعلام کرد: اکنون برخی کارخانه‌های فولادی در تعامل با دولت حاضر شدند که این سرمایه‌گذاری را در بخش خانگی انجام دهند تا کاهش مصرف صورت گیرد و مابه‌ازای آن به هر میزانی که صرفه‌جویی و کاهش مصرف صورت گرفت، از محدودیت خود واحد فولادی کاسته شود؛ اما متأسفانه درحال‌حاضر قوانین و مقررات جاری در وزارت نفت و شرکت ملی گاز این تضمین را به واحدهای فولادی نمی‌دهد که خیالشان راحت باشد در ازای این کاهش مصرف و صرفه‌جویی، محدودیت‌هایشان تقلیل پیدا کند.

یعقوبی گفت: در سه حوزه سرمایه‌گذاری باید صورت گیرد، اصلاح قوانین و مقرراتی که برای سرمایه‌گذاری فولادی‌ها در میادین گازی باید انجام شود و واگذاری برخی میادین گازی به خود فولادی‌ها یا به روش‌های مشارکتی فولادی‌ها که در این صورت بتوانند در استحصال گاز مشارکت داشته باشند.

وی درباره اثرات این محدودیت‌ها در درازمدت و تأثیر آن بر میزان تولید، اظهار کرد: قطعا اثر این کاهش تأمین گاز بر تولید واحدهای فولادی، مشخص خواهد شد اما انتظار نداریم که این اثر در تولید دی ماه خود را نشان بدهد و تولید دی ماه کاهش پیدا کند، چرا که درحال‌حاضر اکثریت واحدها فولاد خود را از ذخایر و موجودی‌های آهن‌اسفنجی گذشته تولید می‌کنند، بنابراین بسته به میزان موجودی و ذخایر آهن اسفنجی، کاهش تولید برخی واحدها در آذر ماه (باتوجه به محدودیت اعمالی از ابتدای آذر ماه) اتفاق افتاد و برای برخی در دی ماه و برخی دیگر در بهمن و اسفند ماه اتفاق خواهد افتاد. عملاً اگر بخواهیم اثر کاهش گاز بر تولید فولاد کشور را بررسی کنیم، باید بازه آذر تا اسفند ماه را مورد بررسی قرار دهیم.

یعقوبی گفت: اکنون حدود یک ماه است که آهن اسفنجی در بورس کالا عرضه نمی‌شود، چراکه واحدها محدودیت تأمین گاز داشته و نتوانستند عرضه آهن اسفنجی داشته باشند. یکی از دلایل افزایش قیمتی هم که در بازار فولاد اتفاق افتاده، همین کمبود آهن اسفنجی بوده است. تاکنون واحدها از ذخایر خود استفاده می‌کنند؛ چنانچه یک تا دو هفته دیگر آهن اسفنجی به دستشان نرسد، تولید فولاد به شدت افت خواهد کرد.

سرمایه‌گذاری ایمیدرو در توسعه زیرساخت‌های معدن

ایمیدرو با هدف توسعه زیرساخت‌های معادن، ۲۷ پروژه راهسازی و برق‌رسانی با سرمایه‌گذاری ۱۶.۸۳۷میلیارد ریال طی امسال در دست اجرا دارد.

به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، در حوزه راهسازی، ایمیدرو ۱۹ قرارداد منعقد کرده است که مجموع طول مسیرها، به ۲۳۷ کیلومتر می‌رسد.

میزان سرمایه‌گذاری در حوزه راه ۱۴.۹۸۷ میلیارد ریال است.

این سازمان در حوزه برق رسانی هشت قرارداد به امضا رسانده است.

طول مسیر پروژه‌های برق رسانی ۲۶۱.۷ کیلومتر و سرمایه‌گذاری آن ۱.۸۵۰ میلیارد ریال است.

بر این اساس طول عملیات‌های راهسازی و برق رسانی ۴۹۸.۷ کیلومتر است و مجموع سرمایه‌گذاری در این دو بخش به ۱۶.۸۳۷ میلیارد ریال می‌رسد.

طرح ایجاد زیربناهای لازم در معادن بزرگ و مناطق معدنی کشور (زیرمجموعه ایمیدرو) راهبری پروژه‌ها را بر عهده دارد.

این طرح توسعه زیرساخت‌های معادن بخش خصوصی را برعهده دارد که هدف آن تسهیل رشد تولید و اشتغال در معادن است.

پیشنهاد خرید گاز از ترکمنستان برای فولادی‌ها

یک فعال فولادی گفت: یکی از کارهایی که دولت به منظور حمایت و کمک به فولادسازان می‌تواند انجام دهد، احیای توافقنامه خرید گاز از ترکمنستان است.

حسین بختیاری در گفت‌وگو با فولادبان مطرح کرد: با توجه به اینکه کمبود گاز در زمستان یک معضل فراگیر در سطح کشور محسوب می‌شود، لذا بیشتر فولادسازهای کشور با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کنند.

وی توضیح داد: متاسفانه برخی از فولادسازان از جمله فولاد خراسان بیش از یک ماه است که کلیه خطوط تولید آنها به دلیل کمبود گاز متوقف شده است، ضمن اینکه برخی دیگر از فولادسازان که به منابع گازی کشور نزدیک‌تر هستند، با محدودیت مصرف گاز مواجه شدند به گونه‌ای که بعضاً فقط تا ۵۰ درصد ظرفیت خود از گاز استفاده می‌کنند.

وی تصریح کرد: در بین خطوط گازی که در کشور وجود دارد و امر توزیع گاز را در سراسر کشور به عهده دارد، بیشترین مشکلات به فشار مربوط به خط لوله شمال شرق کشور مربوط می‌شود. البته در سال‌های قبل این افت فشار از طریق خرید گاز از کشور ترکمنستان جبران می‌شد که متاسفانه چند سالی است که به دلایل نامعلوم این کار به درستی انجام نمی‌شود. معاون فروش فولاد خراسان با اشاره به توقعات خود از دولت، گفت: یکی از کارهایی که دولت به منظور حمایت و کمک به صنعت فولاد می‌تواند انجام دهد، احیای توافقنامه خرید گاز از ترکمنستان است تا علاوه بر تامین مصارف خانگی، صنایع نیز متحمل توقف از این اقدام نشوند.

بختیاری خاطرنشان کرد: کاهش درآمد فولاد خراسان از محل توقف خط تولید به دلیل قطعی گاز روزانه حدود ۲ میلیون دلار است که با توجه به توقف یک‌ماهه، خطوط تولید تاکنون بالغ بر ۶۰ میلیون دلار از درآمدهای این مجتمع کاسته شده است. همچنین با توجه به اینکه هیچ برنامه‌ای برای وصل مجدد گاز از طرف اداره گاز شهرستان نیشابور به این مجتمع داده نشده است، پیش‌بینی می‌شود تا انتهای فصل سرما این رویه کماکان ادامه داشته باشد.

وی خاطرنشان کرد: متاسفانه این معضل در تابستان به صورت محدودیت مصرف برق به سراغ فولادسازان می‌آید به گونه‌ای که این تولیدکنندگان که بیشترین درآمدهای ارزی را پس از نفت برای کشور تامین می‌کنند، هنوز از توقفات ناشی از قطع گاز فارغ نشده، دچار قطعی برق می‌شوند.

افزایش تولید فولاد سبا به ۱.۶ میلیون تن

مدیران مجتمع فولاد سبا با حضور در ذوب‌آهن با ایرج رخصتی مدیرعامل و دیگر مدیران این شرکت در زمینه تعامل و همکاری‌های فنی و تخصصی بیشتر، دیدار و گفت‌وگو کردند.

به گزارش ایراسین، در این دیدار، محمود محمدی فشارکی با اشاره به تاریخچه مجتمع فولاد سبا از تأسیس تا شکوفایی اظهارکرد: رشد کیفیت محصولات این مجموعه در حد استانداردهای جهانی است و سبد محصولات نسبت به سال گذشته پنج برابر افزایش یافته است.

وی افزود: در جلسات مشترک مدیران عامل فولاد مبارکه و ذوب‌آهن، بخش عمده درخواست‌های مجتمع فولاد سبا مطرح شده و خوشبختانه با نگاه مثبتی که از سوی ذوب‌آهن دیده می‌شود، امیدواریم در آینده نزدیک بررسی‌های دقیق و کارشناسی با همکاری مدیران و کارشناسان هر دو مجموعه آغاز شد و به سرانجام مثبت برسد.

مدیر مجتمع فولاد سبا رسیدن به ظرفیت اسمی این مجتمع را از نکات درخشان کارنامه این واحد صنعتی دانست و گفت: همان‌گونه که همکاران ما در فولاد سبا در تولید کمی کارخانه از خود عزم و اراده قوی نشان داده‌اند، توانسته‌ایم توسعه سبد محصولات مجتمع فولاد سبا را نیز رقم بزنیم.

وی یکی از اهداف فولاد سبا را تولید محصولات با رویکرد خودکفایی ملی و بی‌نیازی از واردات دانست و گفت: این مجموعه توانسته تولید برخی محصولات را که در گذشته وارداتی بودند، ازجمله فولادهای کورتن که در صنایع دریایی از آنها استفاده می‌شود، ورق‌های آجدار که در راه‌پله‌های صنعتی و خودروسازی مورد استفاده قرار می‌گیرند و فولادهای الکتریکی که در صنایع نیروگاهی و کارخانه‌های تولید الکتروموتور کاربرد دارند، در مقیاس صنعتی آغاز کند. از طرفی، به یکی از نیازهای کشور در حوزه تولید ورق‌های با ضخامت پایین (۲ میلی‌متر و کمتر از ۲ میلی‌متر) پاسخ داده تا جایی که ۷۰ درصد تولید این مجتمع ورق‌های با ضخامت پایین است.

محمدی با تأکید بر افزایش بهره‌وری مجتمع فولاد سبا، گفت: هدف ما این نیست که تجهیزات را اضافه کنیم، بلکه درصددیم با تجهیزاتی که در دست داریم و با رویکرد افزایش بهره‌وری، ظرفیت تولیدی مجتمع سبا را در گام اول از ۱ میلیون و ۶۰۰ هزار تن به ۲ میلیون تن و در گام دوم به ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن برسانیم. این مهم با حضور نیروهای متعهد و متخصص سبا و استفاده از ظرفیت دانش‌بنیان‌ها حاصل خواهد شد.

مدیر مجتمع فولاد سبا در بخش پایانی سخنان خود افزود: فولاد مبارکه و به‌طور مشخص مجتمع فولاد سبا آمادگی دارد با تعریف پروژه‌های مشترک با شرکت سهامی ذوب‌آهن، منافع هر دو مجموعه صنعتی را مدنظر قرار دهد تا بتوانیم در پیشبرد اهداف عالیه هر دو شرکت قدم برداریم. ازاین‌رو برگزاری جلسه‌های مشترک فنی و تخصصی را در دستور کار خود قرار داده‌ایم و به‌زودی شاهد نتیجه مثبت آن خواهیم بود.

بنا بر این گزارش، ایرج رخصتی مدیرعامل ذوب‌آهن نیز در این نشست تعاملی با اشاره به وابستگی‌های ذهنی افراد به خاستگاه‌های نخست شغلی و تجربه‌های پیشین همکاران مجتمع فولاد سبا گفت: همکارانی که در زمان ساخت و راه‌اندازی فولاد سبا در ذوب‌آهن مشغول به کار بودند و نسل نخست فولاد سبا را شامل می‌شوند، در برهه‌ای از زمان به ذوب‌آهن اضافه شدند. در آن برهه، ذوب‌آهن با تحول‌های ویژه‌ای همراه بود و پروژه فولاد سبا نیز در آن زمان ازجمله پروژه‌های شرکت ذوب‌آهن به حساب می‌آمد که در زمان مقرر و مطابق با برنامه‌ها، به‌موقع تمام شد.

مدیرعامل ذوب‌آهن ادامه داد: امروز با شنیدن خبر مسرت‌بخش افزایش تولید سبا به ۱ میلیون و ۶۰۰ هزار تن به‌عنوان یک ایرانی بر خود می‌بالم.

رخصتی در پایان با اشاره به اهمیت حفظ تعامل دو واحد صنعتی بر تداوم همکاری‌های فنی و تخصصی تأکید کرد و گفت: این نگاه تعاملی وجود دارد و در نشست مشترک با مدیرعامل محترم فولاد مبارکه هم بر آن تأکید شده است. در بین تمام همکاران و مدیران ذوب‌آهن این تعامل حفظ شده و مبین آن نیز حضور دلسوزانه کارشناسان هر دو مجموعه در کنار هم است. مواردی که در این نشست مطرح شد با همکاری و همفکری کارشناسان هر ۲ مجموعه بررسی می‌شود و نتیجه نهایی نیز با موافقت هر ۲ مجموعه پدیدار خواهد شد.

روزگار معدن

صنایع معدنی

۳ شنبه
● اول بهمن ۱۴۰۱
● ۲۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
● ۲۱ ژانویه ۲۰۲۳
● سال پنجم ● شماره ۱۰۰۶

اخبار

فاز توسعه «طلای زرشوران» عملیاتی شد

برنامه احداث فاز توسعه کارخانه طلای زرشوران با تصویب هیات عامل ایمیدرو، عملیاتی شد.

به گزارش دنیای معدن، طبق مصوبه فوق، فاز توسعه طلا زرشوران، با سرمایه‌گذاری تقریبی پنجاه میلیون یورو اجرا می‌شود که هدف آن ایجاد ظرفیت جدید تولید ۱۵۰۰ کیلو شمش طلا در سال خواهد بود. این طرح زمینه اشتغالزایی حدود ۲۵۰ نفر به‌صورت مستقیم و همچنین ۱۰۰۰ نفر به طور غیر مستقیم را فراهم می‌کند.

با احداث و تکمیل این فاز، ظرفیت تولید طلا در شرکت گسترش معادن و صنایع معدنی طلای زرشوران به سه تن در سال خواهد رسید. فاز نخست تولید شمش طلا در زرشوران از ظرفیت تولید ۱۵۰۰ کیلوگرم برخوردار بوده است. «طلای زرشوران» از زیرمجموعه‌های ایمیدرو (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران) محسوب می‌شود.

بهره‌برداری از آنالایزرهای دودکش‌های نیروگاه هاربین و کوره نورد ۳۵۰

با همت و تلاش کارکنان و مسئولان مهندسی اتوماسیون و ارتباطات، کنترل گازهای آلاینده محیط‌زیست با پایش مستمر و انجام تمهیدات لازم جهت کاهش میزان انتشار آنها که یکی از الزامات مراکز صنعتی از طرف سازمان محیط‌زیست بوده انجام گرفت.

به گزارش ماین نیوز، مسعود اتحاد توکل، فعال صنعت فولاد افزود: برای سنجش و کنترل آلایندگی دودکش‌های دو نقطه از کارخانه که فاقد آنالایزر و یا آنالایزر مستعمل بود(بویلرهای نیروگاه هاربین و کوره نورد ۳۵۰)، پس از بررسی‌های لازم و هزینه‌ای بالغ بر ۱۵۰ هزاریورو، آنالایزر مناسب انتخاب، تامین و نصب شد و در مدار بهره‌برداری قرار گرفت.

وی گفت: با توجه به حجم زیاد گاز مورد احتراق در بویلرهای ۸ و ۹ نیروگاه حرارتی (هاربین) و بر اساس نرم‌های استاندارد، تصمیم گرفته شد آنالایزر مناسب بر روی دودکش بویلرهای مذکور تامین و نصب شود.

توکل افزود: براساس دستورالعمل، برای نیروگاه‌ها لازم است مقدار گازهای O_2، CO، SO_2، NO_xدر دود خروجی بویلرها و همچنین دبی، فشار و دمای دود خروجی اندازی گیری و مورد پایش لحظه‌ای و مستمر قرار گیرد وامکان کنترل نسبت سوخت و هوا جهت احتراق کامل فراهم شود که با این اقدام این شرایط فراهم شد.

این فعال صنعت فولاد گفت: همچنین با توجه به استهلاک آنالایزر منصوب برروی دودکش کوره نورد ۳۵۰ و گذشت حدود ۱۸سال از کارکرد مستمر و نبود پشتیبانی‌های فنی سخت افزاری و نرم افزاری مناسب و همچنین نساز به تعمیرات و نگهداری خاص آن، یک دستگاه آنالایزر با قابلیت اندازه گیری گازهای O_2، SO_2، NO_x، COدر دود خروجی دودکش کوره نورد ۳۵۰ نصب گردید.

وی یادآور شد: آنالایزرهای خریداری شده از روش پرتو لیزری جهت اندازه گیری گاز در دود استفاده می‌کند که از به روزترین روش‌های اندازه گیری بوده و ضمن دارا بودن دقت اندازه گیری بالا، هزینه تعمیرات و نگهداری کمتری دارندضمن این که جهت نصب آنالایزرهای فوق دو دستگاه کانکس مخصوص نیز ساخته و در محل دودکش‌ها نصب گردید.

قابل ذکر است سیگنال‌های خروجی آنالایزر هم اکنون به پورتال شرکت ارسال و قابل مشاهده بوده که در آینده نزدیک با تهیه پایانه ارتباطی، اطلاعات یاد شده به سازمان محیط‌زیست نیز به صورت برخط ارسال خواهدشد.

شایان ذکر است؛ همکاران سرپرستی‌های اتوماسیون کارگاه ها، اتوماسیون نیروگاه ها، اتوماسیون بخش نورد و مدیریت‌های بهداشت و محیط زیست، تولید و توزیع برق، مهندسی نورد، امور فنی بهره‌برداری، سفارشات، خرید تجهیزات، خرید خارجی در اجرای این پروژه همکاری و مشارکتی فعال داشتند.

«روزگار معدن» گزارش می دهد

توجه به دانش‌بنیان‌ها در بودجه ۱۴۰۲

گروه معدن

بررسی بودجه ۱۴۰۲ نشان می‌دهد دولت در لایحه بودجه برای حوزه صنعت و معدن از جمله دانش‌بنیان‌ها اعتبارات خوبی در نظر گرفته است. این در حالی است که بخش معدن به ویژه در حوزه اکتشافات و استخراج در عمق با عقب ماندگی‌های بسیاری مواجه است که می تواند در سال‌های پیش رو هزینه تولید در حوزه صنایع معدنی را افزایش دهد. البته در حالی بخش معدن در حوزه اکتشاف و استخراج با کمبودهایی مواجه است که ذخایر در اختیار باعث شده تا ایران در میان ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار بگیرد اما عدم توسعه در بالادست می تواند صنایع معدنی به ویژه فولادی‌ها را مجبور به واردات مواد اولیه کرده که در نهایت منجر به افزایش نرخ تمام شده می‌شود. اتفاقی که علاوه بر افزایش هزینه‌های تولید بر بهره‌برداری از فرصت‌های صادراتی نیز تاثیر مستقیم خواهد داشت.

به گزارش «روزگار معدن»، عدم توجه به بخش معدن به عنوان بخش بالادستی در صنایع معدنی در سال‌های گذشته امروز چالش‌های بسیاری را به همراه داشته است. این در حالی است که وزرای صمت در طی ۱۰ سال اخیر بارها بر عقب ماندگی در بخش اکتشاف و استخراج تاکید داشتند اما متاسفانه اتفاق خاصی که منجر به بهره‌برداری هرچه بیشتر در این بخش شود و به نوعی انقلاب معدنی را محقق کند رخ نداده است.

توسعه در بخش معدن بدون شک توسعه هرچه بیشتر در صنایع پایین‌دستی را به همراه دارد. این در حالی است که عدم توسعه در این بخش می‌تواند ایران را به عنوان کشوری که در میان ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار دارد به یک واردکننده تبدیل کند. این موضوع در صنعت فولاد بیش از گذشته جدی تر شده و تولیدکنندگان فولاد را نسبت به آینده نگران کرده است.

در حوزه زغالسنگ هم که بدون شک با شرایط پیش آمده در بحث منابع گازی در دنیا پیش‌بینی می‌شود بازار شرایط خوبی داشته باشد هم، چندان تعریفی ندارد. در واقع عدم توسعه معادن زغالسنگ در سال‌های قبل باعث شده تا امروز ایران فرصت‌های صادراتی خود را از دست بدهد. اما شاید قسمت تلخ آن باشد که با وجود بیش از ۱ میلیارد تن ذخیره قطعی، امروز بخشی از نیاز تولیدکنندگان فولاد به روش کوره بلند که تنها ۲ مجموعه در کشور هستند، از طریق واردات تامین می‌شود که پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که تا پایان سال حدود ۹۴۰ میلیون دلار هزینه صرف واردات زغالسنگ شود.

درواقع عدم توسعه در این بخش می‌تواند نرخ تمام شده در بخش‌های دیگر را افزایشی کند و همین موضوع توان رقابتی را کاهش می‌دهد.

البته بخش زیادی از این عدم توسعه یافتگی به تمرکز دولت بر حلقه‌های میانی به ویژه در زنجیره ارزش فولاد باز می‌گردد.

توجه دولت به صنعت فولاد و حمایت از سرمایه‌گذاری در این بخش باعث شد تا واحدهای فولادی در یک دهه اخیر پیشرفت زیادی چه در بخش تولید و چه در بخش تکنولوژی داشته و علاوه بر افزایش ارز آوری حاصل از صادرات غیر نفتی، با تاکید بر بومی‌سازی و استفاده از ساخت داخل به صرفه جویی چشمگیری دست پیدا کند.

اما شاید اگر همین نقشه راه در بخش معدن هم اجرایی می‌شد امروز شاهد توسعه متوازن در این بخش معدن و صنایع معدنی بودیم و بیش از پیش به تحقق شعار «معدن به جای نفت» نزدیک شده بودیم.

البته در یک سال اخیر شرکت‌های خصوصی فعال در حوزه معدن، تاکید وزارت صمت بر گسترش اکتشافات و همچنین تاکید فعالان معدنی بر موضوع معدنکاری دیجیتال می‌تواند این عقب افتادگی را جبران کند. درواقع امروز بخش خصوصی با نشان دادن توانمندی‌های خود توانسته دولت را متقاعد کرده و به عنوان بازوی اجرایی در بخش معدن نقش آفرین باشد.

اما یکی از نکات مهم در این میان استفاده از توان شرکت‌های دانش‌بنیان برای توسعه در بخش معدن است که نیازمند توجه دولت است.

خوشبختانه نگاهی به بودجه ۱۴۰۲ نشان می‌دهد این بخش مورد توجه دولت قرار گرفته است.

● یک عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: در بودجه سال ۱۴۰۲ باید بر بروزرسانی تکنولوژی استخراج و اکتشاف معادن تمرکز کرد چراکه الان از تکنولوژی دانش ۳۰ سال قبل دنیا استفاده می‌کنیم.

فرهاد طهماسبی در رابطه با اولویت‌های حوزه صنایع و معادن در بودجه سال ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه بیان کرد: در قانون برنامه هفتم توسعه باید فرآیند بلندمدتی را تعریف و نقاط خاصی را برای صنعت و معدن تعریف و پیش‌بینی کنیم که بعد از پایان برنامه به آن نقطه برسیم.

نماینده مردم نیریز و استهبان در ادامه تصریح کرد: دولت در لایحه بودجه برای حوزه صنعت و معدن از جمله دانش‌بنیان‌ها اعتبارات خوبی در نظر گرفته است اما متاسفانه در بودجه سهم بخش عمرانی بیشتر کسر شده و هر سال لاغر می‌شود و کاهش پیدا می‌کند و دولت فقط بودجه هزینه‌ای حقوق و دستمزد را پرداخت می‌کند.

طهماسبی با بیان اینکه دولت امروز خیلی بزرگ شده و در کوچک‌سازی هیچ کاری نکرده ایم، گفت: فعلا دولت در استخدام‌های کارکنان تا حدودی موفق بوده که استخدام را کاهش داده، اما از سوی دیگر در ارائه خدمات با مشکل مواجهیم، بنابراین باید یک سری برنامه‌ریزی‌های این چنینی در لایحه بودجه و به خصوص قانون برنامه با نگاه کوچک کردن بدنه دولت انجام شود.

این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در خصوص برنامه‌ریزی برای حوزه صنعت و معدن هم تاکید کرد: در این حوزه‌ها در بحث معدن باید اکتشافات خوب و دقیق را داشته باشیم، چراکه اکتشافات نداریم.

همچنین در حوزه دانش‌بنیان‌ها در بخش ماشین‌آلات معدنی، اکتشافات و استخراج فعال شوند. طهماسبی در پایان گفت: همچنین باید تکنولوژی استخراج را در کشور به روز کنیم، چراکه درحال‌حاضر از تکنولوژی دانش ۳۰-۲۰ سال پیش دنیا به عنوان تکنولوژی استخراج و اکتشاف استفاده می‌کنیم که در این زمینه عقب هستیم، لذا در این زمینه‌ها به هر شکلی باید برنامه‌ریزی شود و بودجه هم تمرکزش روی این مسائل قرار گیرد.

اما آیا توسعه فعالیت دانش‌بنیان‌ها و حمایت از بومی‌سازی در بخش معدن مشابه صنعتی همچون فولاد است؟

مجید سروش فعال بخش معدن در این زمینه اظهار کرد: بخش معدن در تمامی حوزه‌ها از جمله حوزه سنگ‌آهن متشکل از معادن کوچک و بزرگ است که در صورت افزایش حمایت‌های دولت و همچنین رفع چالش‌ها می‌تواند با توسعه هرچه بیشتر منجر به اشتغال‌زایی و افزایش تولید شود.

وی ادامه داد: همان‌طور که فولاد در حلقه میانی با بومی‌سازی برخی تجهیزات و قطعات موفق به صرفه‌جویی ارزی شده‌است، بخش معدن هم می‌تواند شاهد چنین اتفاقی در سال‌های پیش‌رو باشد اما به شرطی که حمایت از تولید داخل منجر به توقف فعالیت معادن نشود.

سروش تصریح کرد: شاید شرایط در بخش معدن به‌عنوان حلقه اصلی زنجیره ارزش فولاد متفاوت‌تر از حلقه میانی یعنی تولید فولاد باشد. حمایت از بخش معدن و حتی تولیدکنندگان ماشین‌آلات می‌تواند همراه با آزادسازی وارداتی باشد که منجر به تولید محصولاتی باکیفیت بالا شود.

به هر حال نیازها برای بخش معدن چه در حوزه اکتشاف و چه استخراج کاملا مشخص است و راهکارهای آن متفاوت با صنایع معدنی همچون فولاد است. هرچند افزایش بودجه برای حمایت از دانش‌بنیان‌ها می‌تواند به توسعه تکنولوژی در حوزه اکتشاف و استخراج موثر باشد اما فراموش نکنیم رفع محدودیت‌ها در بخش قوانین و مقررات می‌تواند سرعت توسعه را بیشتر از گذشته کند.

از سویی دیگر ورود نقدینگی به بخش معدن از مهم‌ترین موضوعاتی است که دولت می‌تواند با اخذ تصمیمات کارشناسی و حمایتی برای این بخش آن را محقق کند.

نگاهی به ۶ هزار معدن غیرفعال و بررسی مشکلات آنها نشان می‌دهد عمده این معادن با مشکل تامین سرمایه مواجه هستند که در صورت تامین آن می‌توان شاهد فعالیت دوباره بود. درواقع تسهیل ورود جریان نقدینگی بزرگترین اتفاقی است که بخش معدن می‌تواند شاهد آن باشد، از سویی دیگر ثبات قوانین و مقررات می‌تواند سرعت این توسعه را چند برابر کند.

اما در گام بعدی مشکل تامین ماشین‌آلات و تجهیزات است که امروز در میان معادن کوچک و متوسط بیش از هر زمان دیگر به چشم می‌خورد و وجود ماشین‌آلات قدیمی معادن را به گورستان این ماشین‌ها تبدیل کرده است.

آن طور که پیداست بخش معدن تنها با تمرکز بر بومی‌سازی و حمایت از ساخت داخل با همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان نمی‌تواند یک دهه گذشته را جبران کند. اما به هر حال این توجه را باید به فال نیک گرفت که می‌تواند هزینه تامین برخی تجهیزات و قطعات در حوزه استخراج را به واسطه همکاری بخش معدن با دانش‌بنیان‌ها کاهش دهد.

«ومعادن» به دنبال جدیدترین روش‌های اکتشافی است

امروزه اکتشافات به حلقه مفقوده بخش معدن کشور تبدیل شده است و این در حالی است که ایران ۷ درصد از ذخایر معدنی جهان را در خود جای داده است. عدم سرمایه‌گذاری مناسب، ضعف در دانش‌زمین‌شناسی و کمبود اطلاعات و عدم به‌کارگیری از روش‌های نوین از جمله دلایل ضعف اکتشافی کشور عنوان می‌شود. با توجه به اینکه بارها عنوان شده که بخش معدن و صنایع‌معدنی قادر است، جایگزین درآمدهای نفتی در اقتصاد ایران شود؛ توسعه این بخش منوط به اکتشافات جدید است و لازم است که حرکت جدی در این زمینه آغاز شود.

به گزارش معدن نیوز، شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات باتوجه به اینکه یک شرکت بزرگ در بخش معدن و صنایع معدنی است، توجه ویژه‌ای به بحث اکتشاف داشته و طی سال‌های گذشته گام‌های مثبتی در جهت سرمایه‌گذاری در حوزه اکتشاف برداشته است. «ومعادن» توجه ویژه‌ای به بحث تجهیزات حفاری و اکتشافی دارد و تجهیزات موردنظر، از جمله دستگاه‌های حفاری به‌روز را سفارش داده؛ همچنین از طرفی برنامه‌ریزی کرده تا برای تربیت نیروهای متخصص موردنیاز نیز یک کار متناسب انجام شود.

با توجه به اهمیت اکتشافات در توسعه بخش معدن کشور، معدن‌نیوز با احسان آشوری کارشناس اکتشاف گفت‌وگویی انجام داده که در ادامه می‌خوانید.

احسان آشوری درباره ذخایر پنهان گفت: در مورد این ذخایر باید به این موضوع توجه داشت که ضرورت کانسارها پنهان در کشور وجود دارد یا خیر، در کشورهای پیشرفته در صنایع معدنی اکتشافات سیستماتیک بر روی رخنمون سنگی انجام شده است و درحال‌حاضر به دنبال کانسارهای پنهان هستند.

به گفته‌ی آشوری در کشور هنوز اکتشافات سیستماتیک به صورت مطلوبی انجام نشده است، به این معنا که ما به میزان کافی زون‌های مستعد کانی‌سازی کشور را اکتشاف

نکرده‌ایم. اکتشافات دارای چند مرحله است، مرحله اول اکتشافات ناحیه‌ای هستند که این‌ها لزوما هم در گرین‌فیلدها (سرزمین‌های ناشناخته) انجام نمی‌شود. در اکتشاف براون‌فیلد و گرین‌فیلد را این گونه معنا می‌کنیم «گرین فیلدها» مکان‌هایی هستند که اکتشافات توسعه پیدا نکرده‌اند و «براون‌فیلدها» مکانی است که معدن‌کاری و ذخایر وجود دارد، به عنوان نمونه محدوده معدنی سرچشمه را می‌توان براون‌فیلد و جنوب استان اردبیل (ادامه زون هشجین-تارم) را گرین‌فیلد نام داد. چه در گرین فیلدها و چه در براون فیلدها هنوز کارهایی زیادی برای انجام داریم.

وی افزود: در اکتشافات ناحیه‌ای یکی از اطلاعات بسیار مهمی که می‌تواند به ما کمک کند، اطلاعات ژئوفیزیک هوایی است که «سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی» و «سازمان انرژی اتمی» دو سازمانی هستند که می‌توان این اطلاعات را از آنجا تهیه کرد که البته این اطلاعات با نرخ بالایی به فروش می‌رسد و در اختیار عموم قرار نمی‌گیرد. اما بحث اصلی این است که شرکت‌ها تا چه میزان می‌توانند به این اطلاعات اعتماد کنند چرا که نظارتی بر روی آن صورت نمی‌گیرد که بتوان این اطلاعات را راستی آزمایی کرد.

آشوری با بیان اینکه در اکتشافات ناحیه‌ای با کمبود اطلاعات موثری مانند ژئوفیزیک هوایی مواجه هستیم، گفت: دنیا درحال‌حاضر به سمت الکترومغناطیس هلی‌برد می‌رود که بتواند ارتفاع پرواز یا سنسورهایش را تغییر دهد که اندازه‌گیری‌ها دقیق‌تر شوند و عمق جست‌وجو افزایش یابد متاسفانه این تجهیزات در کشور ما وجود ندارد. درحال‌حاضر یک سری روش‌های پهپادی در کشور به تازگی استفاده می‌شود که در مقیاس وسیع نمی‌تواند جایگزین هلی‌کوپتر و هواپیما شود و در مقیاس خیلی کوچک حدود ۳۰ تا ۴۰ کیلومتر مربع کاربرد دارند.

این کارشناس اکتشاف در ادامه گفت: در یک دوره‌ای صحبت درباره حفاری مثلا ۵ هزار متر مانند این بود که یک حرف عجیب و غریبی زده شود چرا که هم ذهنیت‌ها در این زمینه گسترده نبود و هم دستگاه‌های حفاری با کیفیت در کشور وجود نداشت اما امروز دیگر اینگونه نیست، برای نمونه در جانجا حدود ۶۵ هزار متر حفاری انجام شده است.

وی افزود: درحال‌حاضر آمار حفاری در شرکت‌های بزرگ دنیا در حدود ۱ تا ۵ میلیون متر در سال است. در شرایط کنونی ۶۰ هزار متر حفاری در صبانور برای ما کار بسیار بزرگی است که در مقیاس با دنیا عدد بالایی نیست و باید حفاری بیشتری انجام شود، به همین دلیل اکتشافات سیستماتیک در کشور ما به اندازه کافی انجام نشده است و همچنین دارای ضعف تکنیکی، علمی و آزمایشگاهی بوده است. از سویی دیگر ما به لحاظ استانداردهای زمین‌شناسی نیز مشکل داریم.

آشوری در ادامه بیان کرد: زمانی که اطلاعات کافی زمین‌شناسی و ژئوفیزیکی در اختیار نداشته باشیم مناطق مستعدی انتخاب شده در گذشته را باید با دید تردید نگاه کنیم و مورد راستی آزمایی قرار گیرد. ما یک خطای شناختی به نام خطای نتیجه داریم به این معنا که نباید نتیجه را نگاه کرد بلکه باید دید چه فرآیندی به‌دست آوردیم، به این معنا که فرآیند مورد بررسی قرار بگیرد نه این‌که خود نتیجه مورد بررسی واقع شود. یعنی با چه فرآیندی و چه فرضیاتی و چه دانشی مناطق مستعدی را انتخاب کردیم و در آن عملیات اکتشافی انجام دادیم.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا بخش خصوصی باید به اکتشافات سیستماتیک ورود کند، گفت: اکتشاف پایه کار حاکمیتی است. حاکمیت باید اطلاعات پایه ژئوشیمی و ژئوفیزیک هوایی را تولید کند و در اختیار بخش خصوصی قرار بدهد تا بخش خصوصی بر روی این‌ها کار انجام دهد. مسئله دیگر در کشور مسئله کاداستر است. در کاداستر همه چیز بلوکه است و شما نمی‌توانید پهنه‌ای را ثبت کنید. به عنوان مثال فقط در سیستان و بلوچستان هنوز مکان‌های بکری وجود دارد که در تصاویر ماهواره، این ظرفیت‌ها قابل شناسایی است، به این معنا که هنوز هم با بررسی‌های ساده دورسنجی می‌توانیم اهداف اکتشافی امیدبخش مشخص کنیم.

آشوری عنوان کرد: متاسفانه ما در زمینه ژئوفیزیک بسیار عقب هستیم. یکی از اقداماتی که در شرکت ومعادن به دنبال آن هستیم که بتوانیم در مکان‌های مختلف اجرا کنیم؛ روش‌های ژئوفیزیک جدید هستند که با ریسک کم هم به نظر علمی نشان دهیم این‌ها کار می‌کنند و هم بتوانیم به توسعه آن کمک کنیم. اینکه برخی کارشناسان به ذخایر پنهان فکر می‌کنند اتفاق خوبی است اما به نظر من مسائلی پیش از این داریم که باید حل شود. توصیه می‌کنم وارد بحث ذخایر پنهان نشویم به دلیل این‌که ما تکنولوژی آن را در اختیار نداریم. ما همیشه بین معدن و نفت دو پارگی داشتیم، نفتی‌ها همیشه چه از نظر ژئوفیزیکی و چه از نظر حفاری جلوتر بودند که یکی از پیشنهادات من این است که با نفتی‌ها کار کنیم چرا که آنها روش‌های ژئوفیزیکی را بهتر از ما اجرا می‌کنند. در دنیا شرکت‌های نفتی نسبت به شرکت‌های معدنی بزرگ‌تر هستند و هدف‌هایشان مرتب‌تر و قابل پیش‌بینی است اما معدن پیچیدگی بیشتری دارد که به عقیده من می‌توانیم در این زمینه از تجربیات شان استفاده کنیم.

یادداشت

مسیر عبور از زمستان سخت

علیرضا مهدیه
کارشناس و فعال معدن

مدیریت انرژی و بهینه‌سازی مصرف آن، یک مقوله تخصصی است که لاجرم به شهروندان هم سرایت می‌کند و از این طریق فرهنگ‌سازی می‌شود که چگونه باید از مصرف بی‌رویه جلوگیری کرد و مصرف را به‌حداقل کاهش داد.

گاهی این فرهنگ با ترس گران شدن هزینه و قبض سنگین‌تر است که مردم را بر آن می‌دارد تا گرما و سرما را تحمل کنند و گاهی نگرانی برای آینده است و اینکه شاید با صرفه‌جویی، آینده‌ای برای آیندگان باقی بگذارند.

اما بهینه‌سازی مصرف انرژی در ایران با انواع آن در جهان تفاوت شگرف دارد و هیچ کشوری از نروژ گرفته تا امریکا با ایران قابل‌قیاس نیستند و کشور ما در حال حاضر در گذار جهانی انرژی، تغییرات خاصی نداشته است.

گذر سهل از زمستان در بسیاری از نقاط جهان و با مدیریت و برنامه‌ریزی دقیق و کاهش نرخ انواع انرژی، نمونه بارزی از تفاوت‌های فاحش میان ما و آنها است که می‌توان دید و باید آموخت که چگونه بدون شعار می‌توان به توسعه رسید و خوشبختی خود را در بدبختی دیگران دنبال نکرد.

کشور ما قبل از حمله روسیه و بحران انرژی در اروپا و بالا رفتن نرخ انواع انرژی، با بحران انرژی به شکل‌های گوناگون دست به گریبان بوده است و همین تابستان پیش در اوج گرما برق قطع می‌شد.

جالب اینجا است که این بی‌برقی در کشوری اتفاق می‌افتاد که هرچه نداشته باشد، انرژی بسیار دارد و یکی از بالاترین ذخایر نفت و گاز جهان را به خود اختصاص داده است و بدون در نظر گرفتن ظرفیت بالای این کشور در تولید انواع انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک، با همین گاز می‌شود، برق فراوانی تولید کرد و حتی در اختیار همسایگان هم گذاشت و باوجود بهانه‌های موجه و غیرموجه تحریم، نبود زیرساخت‌های مناسب و استهلاک شبکه و از اتفاق سوءمدیریت، باز هم می‌توان انرژی تولید کرد و به‌جای تبدیل آن به کالاهای شبه‌خام و با ارزش‌افزوده ناچیز، انرژی‌هایی بهینه تولید کرد و آن را در دسترس عموم مردم گذاشت که شاید حداقل جایگزین کالاهایی با ارزش‌افزوده بالاتر باشد و در اوج سختی و سرمای زمستان، به کار گرمایش اتاق‌های یخ‌زده این روزها بیاید.

زمستان سخت در کشوری که مدیرانش آن را به دیگران حواله می‌دادند و میزان آمادگی، ذخایر و منابع خدادادی کشورشان را به رخ آنها می‌کشیدند و فراموش کرده بودند که روزی کشوری به‌نام ونزوئلا با بزرگ‌ترین ذخایر نفت جهان، مجبور به واردات انرژی از ایران شد و پرریسک‌ترین محموله‌ها را به کشورش وارد کرد.

زمستان سخت اینک در کشوری رخ نموده است که جزو مصرف‌کنندگان عمده انرژی در جهان نیست و از اتفاق به‌عنوان کشوری صاحب انرژی، مصرف سرانه بالایی در انواع انرژی ندارد.

زمستان سخت اینک در کشوری جولان می‌دهد که یکی از بالاترین یارانه‌های انرژی را در جهان دارد و می‌تواند با مدیریت بهره‌وری، این مزیت فوق‌العاده را به محصولات و خدمات فوق‌العاده‌تر، تبدیل کند.

در این یادداشت، پای تحریم‌ها را به میان نکشیدیم و نپرسیدیم که چرا تحریم هستیم و چرا در مدت زمانی طولانی باید همچنان تحریم بمانیم؟

اما حق داریم به‌عنوان یک شهروند آرزو کنیم که به‌زودی شاهد مدیریت منابع بیکران انرژی کشور باشیم تا در زمستان از گاز به مازوت نرسیم و در سرمای سخت به‌دنبال هیزم و زغال ندویم.

در گزارش «روزگارمعدن» درباره الگوی توسعه بخش معدن به روش چینی مطرح شد:

معدنکاری به سبک چین مردود است

عکس: روزگار معدن

گیتا جاودانی

گفته می‌شود چین سال‌های سال، توجه به محیط‌زیست را رها کرد و تنها تمرکز خود را بر توسعه اقتصادی و صنعتی گذاشت، اما از چندی پیش، در دوره ریاست‌جمهوری شی جین پینگ، عقلای این کشور به فکر اصلاح الگوی تولید و حل مشکلات محیط‌زیستی افتادند و در این راستا برای جلوگیری از آلودگی بیشتر هوای پکن و برخی دیگر از شهرها، تعداد زیادی از کارخانه‌هایی را که نتوانستند مسیر تولید خود را عوض کنند، تعطیل کردند، زیرا هدف بزرگ‌تری برای خود ترسیم کرده بودند و آن حفظ محیط‌زیست و مبارزه با آلودگی هوا بود. آیا همین الگو می‌تواند راهگشای حرکت ما در مسیر توسعه صنعتی باشد؟ در گزارش امروز «روزگارمعدن» از مهدی کلاهی، استاد دانشگاه و کارشناس مسائل اجتماعی ـ محیط‌زیستی و انوشیروان دلیریان، کارشناس و فعال معدن پرسیدیم این الگو چقدر می‌تواند کارآ باشد و جز این، چه راهکاری پیش‌پای توسعه معدنکاری وجود دارد؟

توسعه به‌سبک چینی

مهدی کلاهی ـ استاد دانشگاه و کارشناس مسائل اجتماعی ـ محیط‌زیستی:

بسیاری می‌گویند باتوجه به شرایط سختی که کشور در آن قرار دارد، چاره‌ای جز این نیست که از معادن و منابع کشور استفاده کنیم.

مدلی که برای این شکل از فعالیت پیشنهاد می‌شود، توسعه به سبک کشور چین است.

این کشور سال‌ها در پی رسیدن به پیشرفت و توسعه اقتصادی، منابع و معادن خود را موردبهره‌برداری قرار داد و با اتکا به قدرتی که در این مسیر کسب کرده، امروزه می‌تواند صنایعی را که آلایندگی بالایی دارند، تعطیل کند. دانسته یا نادانسته ما هم امروز در حال بهره‌کشی از طبیعت هستیم و تا اینجای کار از چین الگو گرفته‌ایم.

اما این شیوه به دلایل چندی کاملا مردود است. اول اینکه می‌گویند ما برای رشد اقتصادی و افزایش تولید ناخالص داخلی نیاز به معدنکاری داریم، سخنی گزاف است. اگر آمار موجود درباره نقش معدنکاری در میزان جی‌دی‌پی را پیش چشم بگذاریم و براساس آن صحبت کنیم، مشخص است که معدن حدود یک درصد از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است و در زمینه اشتغال هم، این آمار بیش از ۲ درصد نیست. این اعداد آنقدر بزرگ نیست که بخواهیم درباره آن صحبت کنیم و اگر اصرار بورزیم که این اعداد و ارقام قابل‌ملاحظه است و نمی‌توان از آن چشم‌پوشی کرد، در حال خودفریبی هستیم.

▣ هزینه و فایده

حقیقت این است که این آمار و ارقام در مقایسه با سرمایه‌های طبیعی که به رایگان در اختیار دنیا قرار می‌دهیم، در حکم هیچ است.

از آنجایی که صنایع تبدیلی و فرآوری مواد معدنی را نداریم، بیشتر آنچه را از زمین استحصال می‌شود، به‌صورت خام به دنیا صادر می‌کنیم یا با صرف هزینه‌های گزاف اقدام به فرآوری می‌کنیم که این فرآیند تحمیل ضرر و زیانی هنگفت به جامعه است، بنابراین نمی‌توانیم ادعا کنیم که اقتصاد ما به این حوزه وابسته است.

▣ راه یا چاه

حال برسیم به اینکه آیا ما هم می‌توانیم از همان مسیر اشتباهی که چینی‌ها طی کرده‌اند، برویم و بعد آن را جبران کنیم؟ پاسخ این است که این روش از اساس با منطق و عقلانیت اقتصادی همخوانی ندارد. وقتی می‌بینیم انتهای مسیری که یک فرد رفته چاه است، آیا باید ما هم از همان راه برویم؟

ما می‌توانیم از ظرفیت‌های علمی که در کشورمان موجود است، بهره ببریم تا این مشکلات را حل کنیم.

به‌جای اینکه راه اشتباهی را که سال‌های سال پیموده‌ایم، به این شکل توجیه و آنقدر در این مسیر حرکت کنیم تا سرمان به سنگ بخورد، باید مسیر اصلاح شود. راه‌های دیگری وجود دارد و علم امروز برای هر کاری راه‌حلی پیدا می‌کند و می‌توان از این روش‌ها الگوبرداری کرد.

اینکه می‌خواهیم رشد و پیشرفت کنیم و بعد به فکر حل مشکلات حاصل باشیم، توجیهی عقلانی نیست و برداشت نادرستی از مسیر توسعه است.

▣ چند توصیه کاربردی

به‌نظر من، نسخه‌پیچی درباره کلیت موضوعی، مسئله‌ساز است. برای مثال نمی‌توان به‌طورمطلق حکم داد که در تمام کشور باید معدنکاری را تعطیل کرد.

اما در مجموع می‌توان چند توصیه برای بهبود شرایط داشت. برای چاره این معضل، به‌نظر می‌رسد باید در قدم اول دولت از ورود به بنگاهداری در بخش معدن منع شود و فعالیت در این حوزه را به بخش خصوصی بسپارد. در عوض، باید در نقش حاکمیتی خود قوی‌تر ظاهر شود و استانداردهایی تعریف کند و بر این مسیر نظارت بیشتری داشته باشد.

به‌تازگی در انجمن جهانی ترمیم اکوسیستم، که من هم عضوی از آن هستم، دستورالعملی تدوین شده است به نام دستورالعمل پایش و ترمیم اکوسیستم‌های معدنی. به این معنی که وقتی قرار است معدنی در جایی فعالیت خود را آغاز کند، قبل، هنگام و بعد از این فعالیت؛ باید چه اقداماتی را برای ترمیم آسیب‌های وارده به طبیعت انجام دهد.

ایرادی ندارد که از منابع‌طبیعی کشورمان استفاده کنیم،اما براساس استانداردهایی مشخص و موردقبول.

بنابراین دولت باید نیروی انسانی خود را تقلیل دهد و به‌سمت مسئولیت‌های نظارتی و حاکمیتی خود برود.

قدم بعدی، شفاف‌سازی تصمیمات است، یعنی دولت باید اجازه دهد تمام قوانین در دسترس همه باشد و رایزنی و لابی‌گری را به‌حداقل برساند و شفافیت را آنقدر افزایش دهد که لابی‌گری اتفاق نیفتد.

دولت باید با استفاده از زیرمجموعه وسیع خود، فعالیت‌های معدنی را مرتب پایش کند و اجازه معدنکاری و توسعه فعالیت را تنها به افرادی بدهد که در این زمینه سابقه خوبی داشته‌اند. به‌عبارت دیگر، معدنکار به‌طورحتم باید معدن قبلی را به بهترین نحو، تحویل طبیعت و جامعه بدهد و نتایج کار وی، مورد پایش و سنجش قرار گیرد و اگر نتیجه کار مثبت بود، اجازه ادامه فعالیت پیدا کند. این کار سختی نیست و مدل‌های آن در کشورهای پیشرفته وجود دارد.

▣ اختراع دوباره چرخ

ما رویکرد، روش و توانایی انجام این کار را داریم، اما آنچه در این میان مغفول مانده «خواستن» است. اگر این بخش نادیده گرفته‌شده را هم اضافه کنیم، می‌توانیم معادن را به‌سویی حرکت دهیم که کنش محیط‌زیستی داشته باشند. باید قبول کنیم که تجربیات اشتباه را ادامه ندهیم؛ نه تجربیات اشتباه داخلی و نه خارجی.

باید با این دیدگاه که حالا خراب می‌کنیم و فردا دیگری می‌آید و آن را درست می‌کند، مقابله کنیم. همین الان هم در این حوزه با تاخیر روبه‌رو هستیم. اگر قرار بود اشتباهات قبلی مرتب تکرار شود، باید هر روز چرخ را از نو اختراع می‌کردیم. علم از تجربه دیگران در راستای تصحیح و اصلاح مسیر خود استفاده کرده است و ما هم در معدنکاری باید از تجربه دیگران استفاده کنیم.

اگر بتوانیم همین امروز قدم در این مسیر بگذاریم تا معادن بتوانند کنش محیط‌زیستی داشته باشند، مطمئن هستم که بخش خصوصی هم در کنار مردم می‌ایستد.

اما چرخ‌دنده‌های این سازکار باید با هم جفت شوند که یک تسهیلگر نیاز دارد و دانشگاه می‌تواند تسهیلگر این ارتباطات باشد و دولت فقط در جایگاه نظارتی قرارگیرد. به این ترتیب، همان‌طور که پیش از این هم اشاره شد، بخش خصوصی هم باید براساس فرآیندهایی که هم عادلانه است و تعریف‌شده، وارد این مزایده‌ها شود و بعد مورد رصد و پایش قرار گیرد و اگر امتیاز مطلوب را کسب کند، می‌تواند کار بعدی خود را آغاز کند.

در آستانه برنامه هفتم

انوشیروان دلیریان ـ کارشناس و فعال معدن:

نظام حاکم بر دنیا دادوستد است. باید چیزی را از دست داد تا در ازای آن، چیزی را دریافت کرد، اما کاری منطقی و عقلانی است که نفع آن بیشتر از ضررش باشد.

در ارتباط با بخش و بدنه اصلی صنعت باید بگوییم صنایع انرژی‌بر زیادی داریم که تاثیرات منفی فزاینده‌ای بر جو و اتمسفر دارند و باید فکر اساسی به حال آنها کنیم و امروز که در آستانه کلید خوردن برنامه هفتم توسعه هستیم، جا دارد به این موضوع بیشتر توجه کنیم تا بیش از این به بیراهه نرویم. معدنکاری به‌واسطه فرآیند ذاتی خود، رابطه چندان حسنه‌ای با محیط‌زیست ندارد و کشور ما هم در استخراج و فرآوری از روش‌های مستهلک و دانش قدیمی استفاده می‌کند که نشأت‌گرفته از تحریم‌ها است.

▣ زیان انباشته فعالیت‌ها

درباره اینکه تحریم‌ها چه آسیبی به توسعه معدنکاری و حفظ محیط‌زیست وارد کرده است، به ذکر مثالی بسنده می‌کنم. معادن روباز یکی از انواع این حوزه فعالیت است و در این نوع از معادن بزرگ‌ترین نقش را ماشین‌آلات معدنی ایفا می‌کنند.

عمر متوسط ناوگان ماشین‌آلات معدنی ما به‌علت تحریم‌ها و ناتوانی در تولید داخلی به ۱۵ تا ۲۵ سال رسیده است، در حالی که عمر مفید ماشین‌آلات معدنی در دنیا در نهایت ۳ تا ۵ سال است و بعد از آن اسقاط می‌شود. به این ترتیب، در کشور ما چیزی بیش از ۵ تا ۸ برابر از یک ماشین استفاده و همین باعث ایجاد آلایندگی و تولید دی‌اکسیدکربن بیشتر می‌شود.

به‌همین دلیل، اگر بخواهیم به‌سوی عمل به قواعد بین‌المللی و کاهش تولید کربن برویم، باید هزینه بیشتری تقبل کنیم. به‌عبارت دیگر، تحریم‌ها باعث شده که نسبت هزینه و فایده فعالیت‌ها توازن خود را از دست بدهد و در بعضی مواقع با زیان انباشته، کاری را پیش ببریم که این از منطق به دور است.

▣ باید راهی یافت

در بخش فرآوری مواد معدنی که فعالیت‌های پایین‌دستی معدن به‌شمار می‌رود و همین‌طور در سایر موارد و کشاورزی هم با این مشکل روبه‌رو هستیم. در زمینه صنعت خودرو هم وضع به‌همین منوال است.

صنایع خودروسازی دنیا به‌سوی تولید اتومبیل‌های پلاگین و هیبریدی در حرکت است، اما ما هنوز به‌دنبال این هستیم که ببینیم که چرا خودروی تولیدی ما در هر ۱۰۰ کیلومتر، بالای ۹ الی ۱۰ لیتر بنزین مصرف می‌کند.

بسیار خوب است که ما به تکنولوژی تولید خودرو دسترسی پیدا کرده‌ایم و هیچ‌کسی این را نفی نمی‌کند، اما اگر هزینه‌ای که بابت آن می‌کنیم، بیش از سودی است که به‌دست می‌آید، در عمل کاری غیراقتصادی و غیرمنطقی است و هزینه زیادی به صنعت و کشور تحمیل می‌شود. باید راه‌حلی پیدا کنیم. نمی‌توانیم در دنیای امروزی در انزوا بمانیم و در عین حال بخواهیم از علم و تکنولوژی روز برخوردار شویم، البته شاید بتوانیم به خیلی از این علوم دسترسی پیدا کنیم، اما در بسیاری از موارد هم مصداق «ساختن چرخ از نو» است.

در زمینه کربن صفر یا کربن‌زدایی هم باید به همین سو برویم و ببینیم که ما چه کرده و به چه دستاوردهایی رسیده‌ایم و کشور همسایه یا اروپاییان چه کرده‌اند دستاوردشان چیست؟ این گردش اطلاعات و دانش راهی ندارد، جز اینکه مسئله تحریم‌ها را رفع کنیم.

تحریم در ابتدا اقتصاد را هدف قرار می‌دهد و در درازمدت، موضوعات حیاتی و زیست‌محیطی را هدف قرار می‌دهد و باید هرچه زودتر، فکر عاجلی در راستای رفع تحریم و ارتباط موثر با دنیای بیرون داشته باشیم.

سخن پایانی...

بیش از ۲ دهه است که تلاش زیادی برای آشتی دادن معدنکاری با محیط‌زیست انجام شده است و به این منظور، پروتکل‌ها و استانداردهای خاصی برای فعالیت‌هایی که منجر به انتشار آلاینده‌ها می‌شود، در نظر گرفته و اقدامات موثری انجام شده است، اما کشور ما در ابتدای راه است و هنوز ضابطه و قانونی برای توجه به این موضوع وجود ندارد و هر سال تبعات این بی‌توجهی بیشتر و بیشتر می‌شود. در این زمینه، ابتکار عمل در اختیار دولت است و تا زمانی که در قوانین بالادستی، ضوابط ویژه‌ای برای این کار در نظر گرفته نشود، انتظار نمی‌رود که شرکت‌های بخش خصوصی اقدامی خودجوش انجام دهند.

صادرات کاشی و سرامیک به ۱۵۰ کشور

رئیس انجمن کاشی و سرامیک تزئینی ایران گفت: کاشی و سرامیک ایرانی به ۱۵۰ کشور جهان صادر و در این میان ۸۰ درصد صادرات به پاکستان و عراق انجام می‌شود.

به گزارش ایرنا، اصغر آهنی‌ها در نشست خبری افزود: در سال‌های گذشته شاهد رشد صادرات محصولات ایرانی به کشورهای مختلف هستیم و با بازاریابی انجام شده، به بازار افریقا نیز نفوذ و حتی در بازار سخت و پیچیده روسیه نیز بازاری برای خود دست و پا کرده‌ایم.

وی بیان‌داشت: در این صنعت باید به سمت و سویی برویم که کنسرسیوم‌های صادراتی در کشور هرچه بیشتر شکل بگیرد.

به گفته این مقام صنفی، هزینه حمل‌ونقل یکی از مهم‌ترین و تعیین‌کننده‌ترین شاخص‌ها در توسعه صادرات است، به همین دلیل صادرات به کشورهای منطقه و همسایگان در اولویت کار تولیدکنندگان است.

وی با بیان اینکه برخی واحدها بین ۵۰ تا ۶۰درصد تولیداتشان را روانه بازارهای صادراتی می‌کنند، خاطرنشان‌کرد: محصولات ایرانی در گریدهای مختلف تولید می‌شود که گرید «عالی» آن در حد و اندازه تولیدات اروپایی است.

آهنی‌ها ادامه‌داد: اغلب ماشین‌آلات و خطوط تولیدی مورد استفاده در این صنعت از کشورهای اسپانیا، ایتالیا و چین وارد می‌شود، با این حال با توانمندی نیروی انسانی کشورمان توانسته‌ایم بسیاری از این دستگاه‌ها را داخلی‌سازی کنیم.

وی گفت: بین ۲۵ تا ۳۰ درصد هزینه‌های تمام شده کاشی و سرامیک در کشورمان مربوط به هزینه‌های نیروی انسانی است، با این حال بهره‌وری پایین، تحمیل هزینه‌های جانبی (از جمله قطعی برق و گاز) و عدم رشد تاسیسات پشتیبان همپای صنعت، از دیگر دلایل گران تمام شدن محصولات ایرانی است. رئیس انجمن کاشی و سرامیک تزئینی ایران خاطرنشان‌کرد: پاکستان با جمعیت ۲۸۰میلیون نفری می‌تواند بازار فوق‌العاده‌ای برای ما باشد، با این حال هزینه‌های حمل بالا (به دلیل نبود خطوط ریلی لازم تا مرز پاکستان) و همچنین اعمال تعرفه‌ها و عوارض سنگین گمرکی از سوی پاکستانی‌ها، مهم‌ترین دلایل محقق نشدن این موضوع است.

در ادامه رزیتا گل‌پور، دبیر انجمن یاد شده افزود: در یک دهه گذشته سهم کاشی و سرامیک تزئینی از صادرات رشد چشمگیری داشته و از نظر تولید در منطقه بی‌رقیب است.

وی بیان‌داشت: امروز کاشی و سرامیک تزئینی کشورمان با کیفیتی بالاتر از تولیدات چینی عرضه می‌شود و به همین دلیل رقیب سرسخت چینی‌ها در منطقه خاورمیانه و اروپا محسوب می‌شویم. گل پور، کاشی و سرامیک را هفتمین صنعت استراتژیک کشور مطابق اعلام نظر وزارت صمت عنوان کرد که اکنون تولیدات آن در رده هفتم کیفی جهان قرار دارد. وی ادامه‌داد: پارسال ۱۸۳میلیون مترمربع صادرات کاشی و سرامیک تزئینی به کشورهای مختلف انجام شد که ۷۳ درصد آن به عراق، ۷ درصد آن به پاکستان و بقیه به سایر کشورها بوده است. این صادرات در مقایسه با سال ۹۹ رشد هفت درصدی داشته است.

دبیر انجمن کاشی و سرامیک تزئینی ایران خاطرنشان‌کرد: با اقدامات انجام شده در راستای توسعه بازار از سال ۹۹ تاکنون، صادرات محصولات ایرانی از ۴۸ کشور به ۱۵۰کشور افزایش یافته است.

وی اظهارکرد: در چهار سال گذشته تعداد واحدهای فعال در این رشته صنعت از ۲۵ واحد به ۴۷ واحد افزایش یافته است و با بازاریابی انجام شده، بازار منطقه را از چین گرفتیم.

گل‌پور به مشکلات صادرات به عراق و پاکستان اشاره کرد و گفت: تجار عراقی و پاکستانی به صورت ریالی از ما خرید می‌کنند، این در حالی است که باید ریال دریافتی را در بازار آزاد به دلار تبدیل کنیم و سپس با نرخ نیمایی به دولت بازگردانیم که محل زیان صادرکنندگان است.

ثبات بازار بیلت چین

خبرها حاکی از آن است که آخرین نرخ بیلت در بازار داخلی چین ۵۶۱ دلار هر تن درب کارخانه با مالیات بر ارزش‌افزوده ثبت شده که تغییری نداشته است.

بیلت وارداتی نیز در ۵۰۵ دلار هر تن سی‌اف‌آر باقی‌مانده است. ثبات بازار محصولات فولادی موجب شد بیلت هم با ثبات بماند.

به گزارش فولاد ایران، در بازار بورس شانگهای نیز نرخ قرارداد میلگرد تحویل ماه می۶۰۸دلار هر تن شنیده شده که ۴ دلار رشد روزانه داشت. از طرفی میلگرد صادراتی با ۵ دلار افت نرخ ۶۲۵ دلار هر تن فوب چین ثبت شده است.

رشد جزیی بازار سنگ‌آهن در چین

بازار سنگ‌آهن به بهبود تقاضای چین پس از تعطیلات سال نو آن امیدوار است از این‌رو هفته گذشته نرخ سنگ‌آهن وارداتی خلوص ۶۲درصد با بهبود جو بازار رشد جزیی ۷۵ سنتی داشته ۱۲۱. ۵ دلار هر تن خشک سی‌اف‌آر ثبت شد.

به گزارش فولاد ایران، البته بازار فعالیت زیادی ندارد و بسیاری از فعالان بازار خریدها را به دلیل نزدیکی تعطیلات متوقف کرده‌اند.

هر سال پس از تعطیلات سال نو چین حجم خریدها برای تکمیل موجودی افزایش می‌یابد از این‌رو باید منتظر ماند تا هفته نخست فوریه فعالیت بازار روند آتی قیمت‌ها را روشن‌تر کند.

«روزگار معدن» گزارش می‌دهد:

شرکت‌های پیشرو در هوشمندسازی معدن

گروه معدن

صنعت معدن همچنان کانون نوآوری است، فعالیت‌هایی که توسط ایمنی و بهره‌وری هدایت می‌شود و اهمیت فزاینده فناوری‌هایی که از نظارت و مدیریت عملیات، استفاده از حسگرها، سیستم‌های ارتباطی و هوش مصنوعی پشتیبانی می‌کنند. بر اساس گزارش GlobalData در مورد هوش مصنوعی در معدن: سیستم‌های نظارت تونل از راه دور، تنها در سه سال گذشته، بیش از ۴۸هزار حق ثبت در صنعت معدن ثبت و اعطا شده است.

به گزارش «روزگار معدن»، همه نوآوری‌ها برابر نیستند و روند صعودی ثابتی را دنبال نمی‌کنند.

در عوض، تکامل آنها به شکل یک منحنی S شکل است که نشان‌دهنده چرخه زندگی معمولی آنها از ظهور اولیه تا تسریع پذیرش است، قبل از اینکه در نهایت تثبیت شود و به بلوغ برسد.

شناسایی مکان یک نوآوری خاص در این سفر، به ویژه آنهایی که در مراحل ظهور و شتاب هستند، برای درک سطح فعلی پذیرش آنها و مسیر احتمالی آینده و تأثیر آنها ضروری است.

بیش از ۱۵۰ نوآوری صنعت معدن را شکل خواهد داد

بر اساس پیش‌بینی فناوری GlobalData، که منحنی S را برای صنعت معدن با استفاده از مدل‌های شدت نوآوری ساخته شده بر روی بیش از ۳۵۰۰۰۰ پتنت ترسیم می‌کند، بیش از ۱۵۰ حوزه نوآوری وجود دارد که آینده صنعت را شکل می‌دهند. در مرحله نوآوری نوظهور، بهینه‌سازی ایمنی تونل، سیستم‌های ردیابی معدن زیرزمینی و شبیه‌سازی فرآیند استخراج، فناوری‌های مخربی هستند که در مراحل اولیه کاربرد هستند و باید از نزدیک ردیابی شوند. ناوبری خودمختار، مدل‌سازی مسیر تونل، و سیستم‌های هدایت اینرسی برخی از حوزه‌های نوآوری شتاب‌دهنده هستند که پذیرش آن به طور پیوسته در حال افزایش است. از جمله حوزه‌های نوآوری در حال بلوغ، تخمین مسیر وسیله نقلیه معدنی و شبیه‌سازی ناوبری معدن است که اکنون در صنعت به خوبی تثبیت شده‌اند. سیستم‌های مانیتورینگ تونل‌های زیرزمینی شبکه‌ای از حسگرها را بر روی شبکه‌های ارتباطی اختصاصی برای ارائه اطلاعات حیاتی مانند رفتار ساختاری و ژئوتکنیکی یک تونل و شرایط زیرزمینی مستقر می‌کنند. کارگران و دارایی‌های زیرزمینی، کمک به حداکثر رساندن ایمنی کارگران و همچنین شناسایی مناطق برای نگهداری، در صورت وجود. تجزیه و تحلیل GlobalData همچنین شرکت‌هایی را که در خط مقدم هر حوزه نوآوری قرار دارند آشکار می‌کند، دامنه و تأثیر بالقوه فعالیت ثبت اختراع آنها را در برنامه‌ها و جغرافیای مختلف ارزیابی می‌کند. بر اساس این گزارش، ۲۰ شرکت، فروشندگان فناوری، شرکت‌های استخراج معدن، و استارت‌آپ‌های نوپا درگیر توسعه و استفاده از سیستم‌های نظارت تونل از راه دور هستند. شرکت‌های پیشرو عبارتند از Strata Worldwide که راه‌حل‌های آن به ارتباطات زیرزمینی، ردیابی، نظارت و کنترل کمک می‌کند. اینها شامل ارتباطات دو طرفه صوتی، متنی و داده، ردیابی پرسنل و دارایی، نظارت بر شرایط جوی و تشخیص گاز، و کنترل فن ها، درایوهای تسمه و پمپ‌ها است.

راه‌حل‌های زیرزمینی Orica شامل SHOTPlus Tunnel است که یک نرم‌افزار طراحی انفجار است که علاوه بر پشتیبانی از طراحی، امکان واردات اسکن‌های بررسی تونل را برای مقایسه نتایج پس از انفجار با طرح‌ها و بهینه‌سازی انفجارهای آینده فراهم می‌کند.

تولید زغال‌سنگ چین در ۲۰۲۳ صعودی است

تولید روزانه زغال‌سنگ چین در ماه دسامبر نسبت به رکورد نوامبر کاهش یافت زیرا شیوع سریع کووید-۱۹ در این کشور باعث بیمار شدن معدنچیان و کاهش تقاضا از سوی کاربران صنعتی شده است. به گزارش ایسنا، داده‌های اداره ملی آمار چین (NBS) نشان داد که چین در ماه گذشته ۴۰۲.۶۹ میلیون تن زغال‌سنگ تولید کرده که معادل ۱۲.۹۹ میلیون تن در روز است و این در مقایسه با ۱۳.۰۴ میلیون تن روزانه در نوامبر و ۱۲.۴۱ میلیون تن در دسامبر ۲۰۲۱ است. داده‌های NBS نشان داد که کل تولید برای سال ۲۰۲۲ به رکورد ۴.۴۹۶ میلیارد تن افزایش یافت که ۹ درصد بیشتر از تولید در سال ۲۰۲۱ بود. تصمیم ناگهانی پکن مبنی بر کنار گذاشتن سیاست سختگیرانه‌اش برای مقابله با کووید در پایان نوامبر، به افزایش چشمگیر موارد ابتلا به کووید منجر شده است. در حالی که انتظار می‌رود لغو محدودیت‌ها تقاضای زغال‌سنگ را در بخش‌هایی مانند فولاد و سیمان افزایش دهد، موارد فزاینده کووید، کارخانه‌ها را مجبور به کاهش تولید به دلیل کمبود نیروی کار کرده است. کاهش تقاضای صنعتی تا ژانویه ادامه داشته است و انتظار می‌رود تا تعطیلات سال نو در پایان این هفته ادامه داشته باشد.بر اساس گزارش رویترز، انتظار می‌رود تولید زغال‌سنگ چین در سال ۲۰۲۳ در بحبوحه تاکید پکن بر تقویت امنیت انرژی بیشتر شود. برآورد می‌شود که این کشور ۲۶۰ میلیون تن ظرفیت استخراج زغال سنگ را در سال ۲۰۲۲ تصویب کرده است که ظرفیت کل را به ۵.۰۵ میلیارد تن می‌رساند.

افزایش تولید مس و سنگ‌آهن ریوتینتو

تولید مس و سنگ‌آهن شرکت معدنی ریوتینتو طی سال ۲۰۲۲ میلادی افزایش یافت. به گزارش روابط‌عمومی ایمیدرو، میزان تولید سنگ‌آهن شرکت معدنی ریوتینتو RioTinto در معدن پیلبارا Pilbara طی سال ۲۰۲۲ میلادی با رشد یک درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ میلادی به ۳۲۴ میلیون و ۱۰۰هزار تن افزایش یافت. این درحالی است که میزان صادرات سنگ‌آهن این شرکت در مدت یادشده، ۳۲۱ میلیون و ۶۰۰ هزار تن بود که بدون تغییر نسبت به سال ۲۰۲۱ میلادی به ثبت رسید. همچنین معادن مس این شرکت در سال ۲۰۲۲ میلادی نیز ۵۲۱ هزار تن فلز سرخ تولید کردند که حاکی از رشد ۶ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ میلادی است. علاوه بر این شرکت معدنی ریوتینتو تولید ۵۴ میلیون و ۶۰۰ هزار تن بوکسیت (رشد یک درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ میلادی) و تولید ۳۰۰هزار تن آلومینیوم (کاهش ۴ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ میلادی) را در کارنامه سال ۲۰۲۲ میلادی خود به ثبت رساند. ریو تینتو (Rio Tinto)، شرکت استخراج معادن و فلزات بریتانیایی-استرالیایی است که دارای عملیات استخراج فلزات در ۶ قاره جهان است. اگرچه، بخش بیشتر فعالیت‌های این شرکت در کشورهای استرالیا و کانادا متمرکز شده است.

دکتر معروفخانی در حاشیه امضای سه تفاهمنامه با مراکز پژوهشی و علمی استان هرمزگان:

از طرح‌های برتر استان هرمزگان حمایت می کنیم

شرکت فولاد هرمزگان در راستای بهره‌مندی از علم روز دنیا، نوآوری، خلاقیت و پژوهش‌های مراکز علمی و فناوری و حمایت از مراکز پژوهشی و علمی استان هرمزگان، سه تفاهم‌نامه را در سومین نمایشگاه تخصصی محصولات دانش‌بنیان، فناور و اکوسیستم نوآوری استان هرمزگان امضا کرد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، با حضور عطاالله معروفخانی مدیرعامل، جمعی از معاونان و مدیران شرکت فولاد هرمزگان، سه تفاهم‌نامه همکاری در سومین نمایشگاه تخصصی محصولات دانش‌بنیان، فناور و اکوسیستم نوآوری با مراکز علمی و فناوری استان هرمزگان در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی بندرعباس امضا شد.

شرکت فولاد هرمزگان با حضور فعال خود در این نمایشگاه ضمن انعقاد سه تفاهم‌نامه پژوهش در راستای تدوین تازه‌های علمی و تکنولوژی، طراحی و ساخت پرینتر سه بعدی و حمایت از ۱۰ طرح برتر خلاق و نوآور با مراکز دانشگاهی، علمی و پژوهشی استان هرمزگان، حمایت خود را از بومی‌سازی، نوآوری و ایده‌پروری به ویژه حمایت از نخبگان در استان اعلام کرد.

در این رابطه عطاالله معروفخانی با اشاره به نام‌گذاری سال جاری با عنوان «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» از سوی مقام معظم رهبری، رویکرد فولاد هرمزگان را همواره حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز علمی، پژوهشی و فناوری بیان کرد و گفت: فولاد هرمزگان یکی از پیشگامان استفاده از عرصه علم و فناوری در کشور در میان صنایع فولادی است و همواره از ظرفیت‌های داخلی به ویژه در حوزه‌های دانش‌بنیان برای ارتقای عملکرد خود به خوبی استفاده می‌کند.

وی با اشاره به رکوردشکنی‌های پیاپی فولاد هرمزگان در سال جاری، عنوان کرد: استفاده از ظرفیت‌های علمی، خلاقانه و نوآورانه با استفاده از کار گروهی در فولاد هرمزگان باعث شد هر زمان که محدودیت انرژی نداشته باشیم، با رکوردشکنی مواجه شویم و این نشان از ظرفیت بالای علمی فولاد هرمزگان و استفاده از دانش فنی برای خطوط تولید است.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان با اشاره به تفاهم‌نامه‌های همکاری امضا شده در این نمایشگاه، خاطرنشان کرد: یکی از رویکردهای فولاد هرمزگان حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان و مراکز علمی و فناوری بومی استان هرمزگان است و هر سه تفاهم امضا شده نیز در این راستا بوده‌اند.

با امضای این تفاهم‌نامه‌ها قصد داریم از ظرفیت‌های علمی و پژوهشی عظیمی که در میان جوانان و دانشجویان بومی که در استان هرمزگان وجود دارد، حمایت کنیم که یکی این تفاهم‌نامه‌ها نیز حمایت از ۱۰ طرح برتر خلاق و نوآور پارک علم و فناوری استان است. با این تفاهم‌نامه علاوه بر اینکه می‌توانیم از این ایده‌ها به خوبی برای ارتقای توانمندی‌های فولاد هرمزگان استفاده کنیم، جوانان و دانشجویان بومی استان نیز مورد حمایت ما قرار خواهند گرفت.

معروفخانی تاکید کرد: فولاد هرمزگان هیچ استثنا و محدودیتی برای حمایت از طرح‌های دانش‌بنیان و نوآور قائل نیست و با توجه به طرح‌های توسعه‌ای متعدد در شرکت، استفاده حداکثری از توان داخلی را در راستای اجرای پروژه‌ها در دستور کار قرار خواهیم داد. به نحوی که فولاد هرمزگان حمایت‌های مادی و معنوی را هم از نظر تامین مالی و هم امکانات مورد نیاز مراکز علمی و پژوهشی فراهم خواهد آورد و در مقابل، مراکز علمی و پژوهشی نیز نیازهای فولاد هرمزگان را در مورد مسائل علمی و پژوهشی برطرف خواهند کرد.

گفتنی است شرکت فولاد هرمزگان هفته گذشته نیز در چهارمین جشنواره و نمایشگاه ملی فولاد ایران با رویکرد بومی‌سازی و استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان، پنج تفاهم‌نامه همکاری را در زمینه‌های مختلف با شرکت‌های دانش‌بنیان به امضا رساند.

شایان ذکر است، سومین نمایشگاه تخصصی محصولات دانش‌بنیان، فناور و اکوسیستم نوآوری استان هرمزگان از ۲۴ تا ۲۸ دی ماه به مدت پنج روز در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی بندرعباس با حضور شرکت‌های فولادی، نفت، گاز و پتروشیمی و مراکز علمی و پژوهشی با هدف معرفی نیازها و توانمندی شرکت‌ها در زمینه بومی‌سازی، علمی و پژوهشی، برگزار می‌شود.

روی خط خبر

موانع و مشکلات صنعت فولاد شناسایی شود

استاندار خوزستان با بیان اینکه شناسایی موانع صنعت فولاد در دستورکار قرار گیرد، گفت: مشکلات مرتبط با شرکت‌های فولادی در استان به وسیله یک کارگروه بررسی و برطرف شود.

به گزارش ایسنا، علی اکبر حسینی محراب در نشست با مدیران شرکت‌های فولادی برگزار شد، اظهار کرد: هیچ مشکلی نمی‌تواند ما را از ادامه مسیر بازدارد؛ باید این تفکر حاکم شود که ما می‌توانیم به بازارهای منطقه و داخلی دست یابیم و هزینه‌های تولید را کاهش دهیم.

وی با بیان اینکه شناسایی موانع صنعت فولاد در دستور کار قرار گیرد؛ عنوان کرد: مشکلات مرتبط با شرکت‌های فولادی در استان به وسیله یک کارگروه بررسی و برطرف شود.

حسینی محراب افزود: اگر درآمدهای ارزی و صادرات صحیحی از سوی شرکت‌های فولادی صورت گیرد، بخشی از مشکلات این شرکت‌ها برطرف خواهد شد.

استاندار خوزستان در پایان با تأکید بر تکمیل زنجیره ارزش در پتروشیمی‌ها و شرکت‌های فولادی گفت: صنایع پایین دست مورد توجه واقع شود.

معادن ایلام به افراد متخصص واگذار شود

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار ایلام گفت: معادن ایلام به افراد متخصص واگذار شود.

به گزارش مهر، شهریار عباسی در جلسه شورای معادن استان ایلام گفت: استان ایلام از منابع غنی معدنی برخوردار است که می‌توان از این ظرفیت در راستای توسعه اقتصادی استان استفاده کرد.

وی اظهار کرد: در طی یکسال گذشته فعالیت‌های خوبی در بخش معادن استان انجام شده و باید با همین شتاب حرکت کرد تا تحولات مثبتی در بخش معادن استان رقم بخورد.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری ایلام با بیان اینکه هر گونه فعالیت معدنی باید از حداقل امتیازات برخوردار باشد، تاکید کرد: صلاحیت و تخصص افراد در واگذاری معادن جدید مدنظر قرار گیرد.

عباسی افزود: یکی از اولویت‌های حوزه اقتصادی استان توسعه فعالیت‌های معدنی است که منجربه ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی خواهد شد

براساس این گزارش، در این جلسه در خصوص رفع موانع و مشکلات معدن، اعطای تعطیلی موقت به بهره‌بردار معدن شن و ماسه کوهی صالح آباد، اصلاح دستورالعمل امتیازبندی گواهی صلاحیت فنی و مالی، نقشه‌برداری سالیانه از محدوده‌های معدنی استان مورد بررسی و اتخاذ تصمیم قرار گرفت.

کوره‌های زغال‌سوزی باید ساماندهی شوند

فرماندار رفسنجان خواستار ساماندهی فوری کوره‌های زغال‌سوزی شد.

حسین رضایی در گفت‌وگو با مهر در خصوص وضعیت کوره‌های زغال سوزی در مجاورت باغ‌های پسته گفت: این کوره‌ها به دلیل قرار گرفتن در مجاورت روستاها موجب آلودگی هوا و بروز مشکلاتی برای ساکنان روستاهای اطراف شده‌اند.

وی گفت: مطالبه مردم این روستاها ساماندهی این کوره‌ها است و اقدامات لازم در این خصوص باید در اسرع وقت انجام شود.

وی بیان کرد: قبلا در خصوص لزوم جابه‌جایی این کوره‌های تذکرات لازم به مسولان مربوطه داده شده بود که باید پیگیریهای لازم در این زمینه انجام شود. فرماندار رفسنجان افزود: با تجه به فرصت قبلی که به صاحبان این کوره‌ها داده شده بود در صورت عدم جابه‌جایی کوره‌ها طی ۲ هفته آینده این سازه‌ها تخریب می‌شوند.

شناسایی ۲۵۲ منطقه درگیر فرونشست

گروه معدن

محققان سازمان نقشه‌برداری کشور با اجرای طرح پایش نرخ فرونشست در کشور، ۲۵۲ نقطه در کشور را شناسایی کردند که درگیر پدیده فرونشست هستند و اعلام کردند ۵ استان دارای بالاترین نرخ فرونشست بوده و توقف فرونشست در استان اصفهان نیز مشخص نیست که این موضوع به‌دلیل مدیریت صحیح آب‌های زیرزمینی بوده یا زمان مرگ آبخوان در این منطقه فرارسیده است.

به گزارش ایسنا، با گسترده شدن خشکسالی‌ها و عدم مدیریت آب، مرگ تدریجی زمین به برنامه روتین ایران‌زمین تبدیل شده است؛ پدیده‌ای که از سال‌های قبل یعنی از سال ۸۴ متخصصان این حوزه هشدارهای لازم را داده بودند و در آن زمان اعلام کرده بودند میزان فرونشست در دشت تهران ۱۷ سانتی‌متر، در دشت ورامین ۱۲سانتی‌متر و در دشت مشهد ۲۴ سانتی‌متر است.

این پدیده امروز ابعاد دیگری به خود گرفته و آمارهای نگران‌کننده‌ای از فرونشست‌های زمین ارائه می‌شود، چون این پدیده که دیگر جزو مخاطرات طبیعی نیست، بلکه منشا «انسان زاد» دارد، ارتباط مستقیمی با برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی دارد. زمانی که میزان برداشت از میزان تغذیه سفره‌های زیر زمینی بیشتر باشد، زمین به سمت پایین حرکت می‌کند و در نهایت ذرات خاک به هم فشرده می‌شوند و در چنین شرایطی پدیده فرونشست معنای دیگری می‌یابد؛ یعنی «مرگ آبخوان‌ها».

دامنه این پدیده انسان‌ساز تا حدی پیش رفته که پژوهشگران این حوزه آن را با واژه‌هایی چون «سرطان»، «مخاطره غیر قابل بازگشت» و «مرگ زمین» توصیف می‌کنند.

به منظور ایجاد نمای کلی از میزان نرخ فرونشست کشور سازمان نقشه‌برداری ایران پروژه‌ای را در این زمینه از سال ۹۵ آغاز کرده است.

مرتضی صدیقی، معاون فنی سازمان نقشه‌برداری کشور در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به روش‌های پایش نرخ فرونشست در کشور با تاکید بر اینکه برای این منظور روش‌های متنوعی استفاده شده است، یادآور شد: استفاده از داده‌ها و تصاویر ماهواره‌ای یکی از این روش‌ها است. دریافت تصاویر ماهواره‌ای برای بررسی نرخ فرونشست کل کشور اجرایی شده است.

وی تاکید کرد: بر اساس بررسی‌های انجام شده بر روی این تصاویر فرونشست بالغ بر ۲۵۲ منطقه را در کشور شناسایی کرده‌ایم.

صدیقی یادآور شد: ولی این داده‌ها تنها داده‌هایی نیست که برای مطالعه فرونشست استفاده شده است و بخش دیگری از اطلاعات ما از شبکه‌های مبنایی، ترازیابی، ایستگاه‌های دائمی GPS بوده که به صورت دوره‌ای در بررسی‌های تعیین نرخ فرونشست از آنها استفاده شده است.

معاون فنی سازمان نقشه برداری کشور با تاکید بر اینکه بر اساس داده‌های به‌دست آمده نرخ فرونشست در همه مناطق کشور یکسان نیست، یادآور شد: کل کشور در شرایط نامناسب فرونشست قرار دارد، کل کشور از این پدیده مصون نیست و معدود استان‌های باران‌خیز مانند استان‌های شمالی که سطح آب‌های زیر زمینی آنها بالا است، مانند گیلان کمتر با فرونشست درگیر هستند.

وی ادامه داد: استان گیلان نیز با فرونشست مواجه است، ولی به میزان کمتر و استان‌های مرکزی نیز نرخ فرونشست بیشتر است.

گزارش‌ها نشان می‌دهد ۲۵۲ پهنه وسیع فرونشست در کشور وجود دارد. علت ۹۸ درصد فرونشست‌ها استخراج بی‌رویه آب‌های زیرزمینی و مدیریت نکردن آب است. مهم‌تر اینکه نفوذ پهنه فرونشست‌ها به شهرها سازه‌های شهری را در معرض خطر قرار می‌دهد.

استان‌های درگیر بحران فرونشست

معصومه آمیغ‌پی، رئیس اداره ترازیابی دقیق و تداخل‌سنجی راداری سازمان نقشه‌برداری نیز در گفت‌وگو با ایسنا، گفت: این سازمان با توجه به ماموریت ذاتی‌ای که دارد، اقدام به تهیه نقشه جامع فرونشست زمین کرده است که برای این امر مطالعات ما در بازه سال‌های ۹۵ تا سال ۹۷ بوده است، اظهار کرد: بعد از این محاسبات و تهیه نقشه‌های جامع، دستور کار بعدی سازمان، مطالعات فرونشست زمین در شهرهای مهم بوده است.

وی تاکید کرد: مطالعات انجام شده در این بازه زمانی نشان داد که ۲۵۲ پهنه در کشور با پدیده فرونشست زمین مواجه هستند، به گونه‌ای که به غیر از استان گیلان که بارش‌های مناسبی دارد، سایر استان‌های کشور با نرخ‌های متفاوت، با فرونشست زمین مواجه هستند.

به گفته وی، استان‌های «خراسان رضوی»، «گلستان»، «فارس»، «اصفهان» و «کرمان» دارای بیشترین پهنه درگیری و نرخ بالا در فرونشست‌ها هستند و از میان این استان‌ها بالاترین نرخ فرونشست مربوط به استان کرمان است، چرا که این استان از نظر کاهش سطح آب زیرزمینی ناشی از استخراج بی‌رویه آن، از وضعیت نامطلوب و بحرانی برخوردار است.

به گفته وی، در برخی پهنه‌های فرونشست مانند اصفهان شاهد کاهش فرونشست‌ها بوده‌ایم، اما مشخص نیست که این موضوع به‌دلیل مدیریت صحیح آب‌های زیرزمینی بوده یا زمان مرگ آبخوان در این منطقه فرارسیده است.

آمیغ پی، عامل اصلی فرونشست زمین را برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی عنوان کرد و یادآور شد: در خصوص استان اصفهان باید گفته شود که از آنجا که زمین‌های کشاورزی این استان در نزدیکی شهرها واقع شده است، محدوده فرونشست نیز به میزان وسیعی وارد شهر شده و به سازه‌های شهری آسیب رسانده است، این همان پدیده‌ای است که در جنوب تهران و مشهد در حال وقوع است و پهنه فرونشست به حریم این شهرها رسیده است.

تهران و بحران فرونشست

رئیس اداره ترازیابی دقیق و تداخل‌سنجی راداری سازمان نقشه‌برداری با اشاره به وضعیت فرونشست در استان تهران، توضیح داد: در تهران شاهد گسترش فرونشست دشت شهریار به مناطق شهری ۹، ۱۰، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۱ هستیم، ولی یکی از مناطق آسیب‌زای فرونشست‌ها، مرزهای فرونشست است؛ چرا که معمولا در این مرزها مناطق شهری قرار دارند و حتی اثرات آن به داخل کلانشهرها وارد شده است. آمیغ پی خاطرنشان کرد: از این‌رو سازه‌هایی مانند جاده‌ها، راه‌آهن و ساختمان‌ها، در معرض آسیب ناشی از گسترش فرونشست قرار دارند، به‌طوری‌که در مرز فرونشست‌ها که زمین‌های کشاورزی در حاشیه شهرها قرار گرفته‌اند، شاهد ترک خوردن ساختمان‌ها و شکاف‌های سطح زمین هستیم؛ از جمله در مناطق درگیر تهران سازه‌های فرودگاهی، مترو و مناطق مسکونی در معرض خطر قرار دارند.

سرپرست اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی خراسان جنوبی:

۳۳ درصد واحدهای تولید مصالح ساختمانی استاندارد دارند

سرپرست اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی خراسان جنوبی گفت: ۱۴۳ واحد تولیدی مصالح ساختمانی غیرفلزی در این استان وجود دارد که ۶۷.۲۳ درصد واحدهای فعال نشان اجباری استاندارد ندارند.

به گزارش ایرنا، مهدی دستورانی در نشست کارگروه نظارت و پیگیری حقوق عامه دادستانی مرکز استان با موضوع «بررسی نقش دستگاه‌های متولی نظارت در جلوگیری از تخلفات ساختمانی به منظور کاهش آثار زیانبار و تبعات منفی آن در جامعه» افزود: ۱۱۹ مورد واحدهای تولیدی مصالح ساختمانی غیرفلزی در استان فعال است که از این تعداد فقط ۳۹ واحد نشان استاندارد دارند.

وی با تاکید بر اینکه سیاست دولت سیزدهم رعایت استاندارد در تولید است گفت: این اقدام با اهرم مدیران کنترل کیفیت و شرکت‌های بازرسی در استان دنبال می‌شود.

سرپرست اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی خراسان جنوبی با اشاره به اینکه رعایت کیفیت در تولید با التماس انجام نمی‌شود تاکید کرد: اعمال قانون لازمه رعایت استاندارد است و اگر قانون ایراد دارد باید اصلاح شود.

وی به وجود ۲۸ واحد تولید بتن در خراسان‌جنوبی اشاره کرد و افزود: ۱۵ مورد از این واحدها استاندارد لازم را ندارند و بدون توجه به اخطارها زیربار نمی‌روند که طبق قانون باید

فعالیت آنها متوقف شود. دستورانی بر داشتن ابزار لازم برای کنترل استاندارد در تولید مصالح ساختمانی تاکید کرد و گفت: از ابتدای امسال ۱۸۷ مورد بازدید از واحدهای تولیدی انجام شده اما در این زمینه با کمبود نیرو مواجه هستیم به همین دلیل سامانه نظارت مردمی در استان راه‌اندازی شده است که مردم اگر از کیفیت مصالح ناراضی هستند به سامانه ۱۵۷ گزارش دهند.

وی با اشاره به لزوم کنترل استاندارد در مصالح فلزی ادامه داد: با توجه به اینکه در زمینه مصالح فلزی واحد تولیدی در خراسان جنوبی فعال نیست و عمده اقلام از دیگر استان‌ها وارد می‌شود باید در محل‌های فروش و توزیع کنترل را انجام دهیم.

سرپرست اداره کل استاندارد و تحقیقات صنعتی خراسان جنوبی گفت: در این زمینه ۲ نوع تیرآهن سبک و سنگین وارد می‌شود که معمولا کد استاندارد باید بر آن حک شده باشد و چون در بخش برش آهن‌آلات ممکن است این قسمت حذف شود، سوءاستفاده‌هایی را شاهد هستیم.

وی گفت: البته نمونه‌گیری انجام و در آزمایشگاه کیفیت بررسی می‌شود اما برخورد باید در استانی که محصول تولید شده است، انجام گیرد. دستورانی تصریح کرد: به بهانه حمایت از تولید نباید کیفیت را فدا کرد زیرا داشتن استاندارد به معنای کف کیفیت بوده و اگر محصولی نشان استاندارد نداشته باشند از کیفیت لازم برخوردار نیست.

وی افزود: ورود آهن‌آلات غیراستاندارد در بازار استان رصد شده است و هشدارهای لازم را به صنوف مربوطه داده‌ایم با این وجود سیاست ما بر طراحی ساختمان استاندارد است که این موضوع در سطح کشور دنبال می‌شود. حسن علیزاده، معاون مسکن اداره کل راه و شهرسازی خراسان جنوبی هم در این نشست با بیان اینکه تخلفات ساختمانی نسبت به قبل کاهش داشته است گفت: درحال‌حاضر ۸۶ درصد ساخت‌وسازها بر مبنای رعایت مقررات ایمنی ساختمان است. علیزاده یادآور شد: این شاخص در سال ۱۳۹۱ حدود ۳۴ درصد بود که اکنون نسبت به میانگین کشوری وضع خوبی در استان داریم گرچه هنوز با مطلوب فاصله است. وی گفت: سه تا پنج درصد ساختمان‌های در حال احداث به‌طور تصادفی مورد ارزیابی و نظارت قرار می‌گیرد تا میزان رعایت ضوابط مقررات ملی ساختمان در آنها مشخص شود.

معاون مسکن اداره کل راه و شهرسازی خراسان جنوبی با بیان اینکه درحال‌حاضر موضوع حذف مجری ساختمان از خواسته‌های مردم است افزود: ۲۰ مولفه ارزیابی ناظران و مجریان در دستور کار است و براساس آن ارزیابی کیفی و فرآیندی صورت می‌گیرد. وی با اشاره به وجود ۲ هزار و ۶۲۷ مهندس ناظر در خراسان جنوبی گفت: از ابتدای امسال ۵۱۰ مورد ارزیابی مهندسان ناظر انجام شده است. علیزاده با اشاره به اینکه ۲۴۶ مجری ساختمان در خراسان جنوبی فعالیت دارند افزود: از این تعداد ۱۳۷ مجری حقیقی و مابقی حقوقی هستند و در ارزیابی‌های صورت گرفته با ۴۲۱ بازدید، ۴۸ مجری اخطار دریافت کرده و ۱۷ مجری هم به شورای انتظامی معرفی شده‌اند. همچنین حضور تمام‌وقت مجریان در پروژه‌های ساختمانی، امکان تخلف در روزهای تعطیل و سوءاستفاده از خلاء نبود مجری و توافقی بودن تعرفه مجری از موضوعاتی بود که نماینده سازمان نظام مهندسی ساختمان خراسان جنوبی در این نشست با حضور دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان به آنها اشاره کرد.

استاندار سیستان و بلوچستان:

معادن سیستان و بلوچستان چند برابر معادن مس سرچشمه ظرفیت دارد

استاندار سیستان و بلوچستان گفت: معادن این استان؛ چندبرابر ظرفیت معادن مس سرچشمه ظرفیت‌های معدنی دارد که لازم است برای به فعلیت رساندن این ظرفیت‌ها و پیشرفت منطقه به صورت مداوم تلاش و پیگیری شود.

به گزارش ایرنا محمد کرمی در نشست تخصصی با مدیران اداره‌کل امور اقتصادی و دارایی سیستان و بلوچستان اظهارکرد: این استان دارای ذخایر معدنی و ظرفیت‌های بسیار خوبی است که باید زمینه بهره‌برداری آن فراهم شود.

وی با تأکید بر اهمیت جذب سرمایه‌گذاران خاطرنشان کرد: جذب سرمایه‌گذاران بومی و غیر بومی باید به سرعت انجام شود که در این راستا به منظور تسهیل در صدور مجوزها و حذف بروکراسی اداری مرکز خدمات سرمایه‌گذاری در استان ایجاد شده است.

استاندار سیستان و بلوچستان گفت: نظارت و کنترل بسیار اهمیت دارد؛ اما نباید تعلل ناشی از نظارت و کنترل دقیق، مانع کار سرمایه‌گذاری چه در حوزه داخلی و چه خارجی شود.

وی ادامه داد: همه باید تلاش کنیم تا با ایجاد زیرساخت‌ها موانع کار سرمایه‌گذاران به سرعت برطرف شود.

کرمی با تاکید بر ایجاد تسهیل برای تولیدکنندگان، خاطرنشان کرد: اقتصاد باید از دلالی خارج شده و بر پایه تولید و سرمایه‌گذاری باشد.

وی تصریح کرد: ما به‌دنبال خروجی کار هستیم و حرف زدن به تنهایی معنایی ندارد، بنابراین محکم تصمیم می‌گیریم؛ محکم اجرا می‌کنیم و وابستگی به عناوین و موقعیت‌های شغلی نیز نداریم.

استاندار سیستان و بلوچستان گفت: خداوند زمین را برای استفاده انسان‌ها خلق کرده، مناطق مختلف این استان استعداد بالقوه‌ای در تولید نخیلات و خرما دارد، بنابراین ضرورت دارد نهضت نخلکاری در این منطقه شکل گیرد چراکه تاثیر زیادی بر اشتغالزایی و بهبود اقتصاد خانوار دارد.

وی اظهارکرد: خوشبختانه ظرفیت خوبی در حوزه شیلات داریم که برای به فعلیت رساندن این ظرفیت کارهای خوبی آغاز شده‌است که امیدوارم در آینده نزدیک به نتیجه مطلوب برسیم.

اکتشاف، پاشنه آشیل معدن

گروه معدن: اکتشاف از نخستین و اصلی‌ترین حلقه‌های فعالیت‌های بخش معدن است و نقطه‌ای است که آسیب به آن در مراحل بعدی زنجیره تشدید می‌شود و فرآیند معدنکاری را با اختلال مواجه خواهد کرد. به دلیل ریسک بالا و نیاز به سرمایه‌گذاری سنگین در این بخش معمولا اکتشاف به عهده بخش دولتی است اما کوتاهی حاکمیت معدنی در تهیه امکانات موردنیاز این بخش و در نتیجه عقب‌ماندگی روزافزون در این حیطه موجب شده است تا متصدیان مدام اهمیت این بخش را گوشزد کنند و از مسئولان بخواهند تا توجه به حوزه اکتشاف را افزایش دهد.

عکس: روزگار معدن

در گزارش امروز «روزگارمعدن» نگاهی داریم به آخرین اظهارنظرها درباره اکتشاف از زبان فعالان و کارشناسان این حوزه.

نادیده ماندن اکتشاف

رامین هندی کارشناس و صاحب‌نظر اکتشاف معادن معتقد است که نظارت کافی بر روند پروژه‌های اکتشافی در کشور وجود ندارند و از طرفی دیگر سیستم آموزش عالی تا حدود زیادی ناکارآمد بوده است.

وی به معدن ۲۴ گفت: طی سالیان اخیر همواره شاهد تعطیلی و ورشکستگی معدنکارانی هستیم که یا کم‌اهمیت دانستن امر اکتشاف یا با انجام ناقص عملیات اکتشافی، سریع وارد فرآیند استخراج و فرآوری شده‌اند و طی مدت کوتاهی با مشکل تامین مواد اولیه مناسب برای فروش یا خطوط فرآوری روبه‌رو شده و قادر به تامین مواد اولیه خود نبوده‌اند.

وی افزود: باوجود تحریم‌های اقتصادی و رکود نسبی در شاخه‌های مختلف مهندسی شاهد افزایش سرمایه‌گذاری در صنعت معدن در بخش دولتی و به‌ویژه بخش خصوصی یا خصولتی هستیم. ولی متاسفانه در راستای اجرای پروژه‌های اکتشاف معدنی در سطح کشور شاهد چالش‌های اساسی هستیم.

هندی ادامه داد: با توجه به شرایط زمین‌شناسی ایران می‌توان شاهد طیف وسیع و گسترده‌ای از کانی‌سازی عناصر مختلف و تیپ‌های مختلف کانساری باشیم.

ولی متاسفانه در بیشتر موارد اکتشافات محدود به شناسایی برخی از فلزات پایه و فلزات گران‌بها نظیر آهن، مس، سرب، روی و طلا است و بحث اکتشافات سایر فلزات کمیاب که امروزه در صنایع دیجیتال کاربرد زیادی دارند، در دستور کار قرار نگرفته است.

وی با اشاره به اینکه در بخش‌های خصوصی به دلیل نبود توان مالی و انگیزه لازم، چنین فلزاتی در دستور کار اکتشافی قرار ندارد گفت: متاسفانه در بخش‌های دولتی و حاکمیتی نیز شاهد بی‌توجهی به این موارد هستیم.

اشکالات اساسی

هندی افزود: به دلیل ناکارآمدی بخش عمده سیستم آموزش عالی بخش معدن در کشور فارغ‌التحصیلان کم‌سواد و بدون انگیزه هستند و آشنایی لازم با الفبای زمین‌شناسی و اکتشاف را ندارند.

وی گفت: یکی دیگر از معضلات پروژه‌های اکتشافی، نبود نظارت لازم بر اجرای صحیح این پروژه‌ها است و به دلیل محدودیت‌های مالی در پروژه‌های اکتشافی، استفاده از کارشناسان باتجربه لازم در امر نظارت میسر نیست.

به باور این کارشناس حوزه اکتشاف، یکی دیگر از مشکلات اساسی این بخش تغییر مداوم مشاوران یک پروژه اکتشاف معدنی طی مراحل مختلف کار است که در بخش دولتی بسیار متداول است و در چنین شرایطی، هیچ مشاوری پاسخگوی مشکلات پروژه نیست.

هندی گلوگاه دیگر پروژه‌های اکتشافی یا معدنی را آزمایش و آنالیز مواد معدنی معرفی کرد و گفت: نتایج ارائه‌شده برای نمونه‌های اخذشده در هر یک از مراحل پروژه اکتشافی، عمدتا براساس نتایج آنالیز شیمیایی حاصله مورد قضاوت قرار می‌گیرد و در مورد ادامه یا توقف پروژه تصمیم‌گیری می‌شود و میزان دقت و صحت این نتایج از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است اما متاسفانه به دلیل تحریم‌های اقتصادی دسترسی به تجهیزات و لوازم مصرفی استاندارد و خدمات پس از فروش این تجهیزات وجود ندارد و به‌این‌ترتیب شاهد بروز خطاهای سیستماتیک در بسیاری از نتایج آنالیز هستیم.

وی گفت: عمده آزمایشگاه‌ها هم در بخش دولتی و هم در بخش خصوص از تجهیزات آنالیز دستگاهی دست‌دوم و فرسوده استفاده می‌کنند. تعداد معدودی از آزمایشگاه‌های معتبر هم مواد مصرفی استاندارد و مرغوب خود را از قبل خریده‌اند و این ذخیره قطعا در کوتاه‌مدت به پایان خواهد رسید. هندی در ادامه سخنان خود با اشاره به اینکه شرکت‌ها و دست‌اندکاران اکتشاف شاید در برخی از زمینه‌های تئوریک و دانش فنی روز دنیا با مشکلات کمتری روبه‌رو باشند ولی در زمینه دسترسی به تجهیزات اکتشافی جدید محدودیت‌های بسیار دارند که ناشی از تحریم و نرخ روزافزون دلار است.

رامین هندی گفت: در سالیان گذشته ذخایر معدنی دارای رخنمون و به‌خصوص ذخایر بزرگ اکتشاف شده‌اند و احتمال کشف ذخایر بزرگ سطحی بسیار کاهش‌یافته است و برای دسترسی به چنین ذخایری باید به اکتشاف ذخایر پنهان پرداخت. روش‌ها و تکنیک‌های اکتشافی ذخایر پنهان در جهان توسعه زیادی پیداکرده است.

استفاده از این روش‌ها و بومی‌سازی آنها با توجه به شرایط زمین‌شناسی ایران از واجبات عینی است و گریزی از رفتن در این مسیر نیست.

سخن پایانی

کارشناسان به‌اتفاق می‌گویند یکی از دلایل عقب‌ماندگی ما در بخش اکتشاف تحریم‌ها است. اما نباید از کوتاهی بخش‌های مسئول در این زمینه هم چشم‌پوشی کرد. بی‌توجهی‌هایی که از دیروز شروع‌شده و امروز به نگرانی‌های زیادی برای تامین مواد اولیه دامن زده است.

جایگزین گاز در صنعت فولاد نداریم

یک فعال فولادی، تامین انرژی نهاده تولید در شرایط فعلی را یکی از چالش‌های تولیدکنندگان فولاد نام برد.

محمد عادل در گفت‌وگو با فولادبان در خصوص چالش‌های فولادسازان در شرایط فعلی، با اشاره به اینکه در صنعت فولاد بحث چالش تامین گاز، بحث حاشیه سود یا افزایش نرخ تمام شده نیست بلکه بحث تداوم موجودیت این صنعت است، اظهار کرد: فرصت‌های بسیار زیادی برای توسعه صنعت فولاد وجود دارد. در این راستا، یک مجموعه فکری جداگانه نیاز است که این فرصت‌ها را سامان دهد و تهدیدهای فعلی صنعت را به فرصت تبدیل کند.

وی با بیان اینکه در حوزه زیرساخت‌ها، صنعت فولاد نیازمند سرمایه‌گذاری جدی است، گفت: مشکل گاز که حل شود، نوبت به حمل‌ونقل ریلی می‌رسد. در واقع، صنعت فولاد از هیچ حمایتی برخوردار نیست و در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی نیز بیشترین بار را به دوش می‌کشد اما در تابستان برق این صنعت قطع می‌شود و در پاییز و زمستان نیز گاز شرکت‌های فولادی را قطع می‌کنند.

این فعال بازار فولاد، تامین انرژی نهاده تولید در شرایط فعلی را یکی از چالش‌های تولیدکنندگان فولاد نام برد و در بیان تأثیرات قطعی گاز و برق بر شرکت‌های فولادی عنوان کرد: برای واحدهای احیای مستقیم، قطعی گاز به معنای توقف تولید است و توقف تولید آهن‌اسفنجی نیز توقف تولید واحدهای فولادسازی را درپی خواهد داشت. بر همین اساس، چالش تامین گاز و برق و کاهش تولید فولاد کشور، مشکلاتی نظیر کاهش درآمدهای ارزی کشور، ایجاد مشکل برای صندوق‌های بازنشستگی و بی‌ثباتی بازارهای کالایی به همراه خواهد داشت.

وی خاطرنشان کرد: به محض اینکه در کشور با کمبود گاز روبه‌رو می‌شویم، گاز صنعت فولاد قطع می‌شود در صورتی که گاز در حوزه فولاد جایگزینی ندارد و این بخش یک صنعت پیشران محسوب می‌شود.

ضررهای اقتصادی با خواب زمستانی صنایع فولاد

مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت گفت: اخیرا در نامه‌ای از سوی شرکت ملی گاز، ۵ میلیون متر مکعب از سهمیه گاز صنایع فولادی قطع شده است. به گزارش فولادبان، سیف‌اله امیری درخصوص آخرین وضعیت تولید فولاد و زنجیره محصولات این صنعت در کشور، اظهارکرد: در شرایط فعلی، کارخانجات تولیدکننده فولاد با مشکل تامین سوخت مواجه‌اند و درحال‌حاضر بسیاری از کارخانجات تولیدی در این بخش به علت کمبود گاز، به حالت نیمه تعطیل درآمده‌اند. وی با بیان اینکه تامین گاز به یک معضل جدی برای تولیدکنندگان فولاد تبدیل شده است، گفت: در حالی که قرار بود روزانه ۴۰ میلیون مترمکعب گاز برای کارخانه‌های فولادی در نظر گرفته شود که این میزان به ۱۵میلیون مترمکعب کاهش یافت. اخیرا نیز در نامه‌ای از سوی شرکت ملی گاز، ۵ میلیون مترمعکب از این سهمیه قطع و این میزان به ۱۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته است. مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت افزود: براساس برنامه‌های وزارت نفت، روزانه باید یک میلیارد و ۴۵۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور تولید شود، این در حالی است که درحال‌حاضر فقط روزانه ۸۵۰ میلیون متر مکعب گاز تولید می‌شود که از این رقم، بین ۵۵۰ تا ۶۵۰ میلیون مترمکعب گاز صرف خانوار، حدود ۱۲۰ میلیون مترمکعب گاز صرف نیروگاه‌ها و بقیه نیز صرف تولید می‌شود. مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت تصریح کرد: با وجود اینکه تولید باید چرخ‌های اقتصادی کشور را به حرکت درآورد اما میزان گاز اختصاصی به آن مطابق نیاز واحدهای تولیدی نیست.

نبود مشکل در تامین گندله و کنسانتره آهن

امیری درباره وضعیت تولید زنجیره فولاد گفت: در کشور به اندازه کافی گندله و کنسانتره آهن وجود دارد و ۱۱ میلیون تن مازاد گندله در انبارها ذخیره شده است، بنابراین کمبود گاز در صورتی که منجر به کاهش تولید این محصولات شود، فعلا به این بخش‌های تولیدی آسیبی نرسانده است. وی با بیان اینکه در تولید شمش فولادی مشکلی نداریم، افزود: درخصوص میلگرد هم مازاد در کشور وجود دارد و مشکلی به وجود نیامده است اما کمبود گاز موجب کاهش تولید آهن اسفنجی شده و ممکن است تولید باز هم کاهش یابد. این مقام مسئول در وزارت صمت بیان کرد: انتظار داریم وزارت نفت حداقل روزانه ۲۰ میلیون مترمکعب گاز در اختیار کارخانه‌های فولادی قرار دهد تا شرکت‌های تولیدکننده آهن‌اسفنجی بتوانند به تولید خود ادامه دهند. امیری با اشاره به عرضه نشدن آهن اسفنجی در بورس کالا به مدت دو هفته، اظهارکرد: در پی کاهش تولیدات به دلیل قطعی و محدودیت گازی، این محصول دو هفته‌ای در بورس کالا عرضه نشد، چون اگر عرضه می‌شد، به دلیل تقاضای بالا و عرضه کم، با افزایش نرخ زیادی مواجه می‌شد. مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت درباره اثر کمبود گاز بر تولید و نوسان نرخ محصولات زنجیره فولاد، اظهار کرد: علاوه بر کمبود گاز که بر میزان تولید اثرگذار است، جو روانی پیرامون نبود سوخت و نوسانات نرخ ارز نیز می‌تواند بر نوسانات نرخ در زنجیره محصولات فولادی تاثیرگذار باشد، بنابراین وقتی این سه مورد کنار یکدیگر قرار گیرد، افزایش نرخ را هم خواهیم داشت.

رئیس سازمان صمت هرمزگان:

فولاد هرمزگان برند استان هرمزگان است

رئیس سازمان صمت استان هرمزگان گفت: یکی از ظرفیت‌های استان هرمزگان صنعت فولاد به شمار می‌رود و استان هرمزگان یکی از قطب‌های بزرگ صنعت فولاد در کشور محسوب می‌شود. به گزارش روابط عمومی فولاد هرمزگان، خلیل قاسمی گفت: امیدوار هستیم هم صاحبان فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان و هم تولیدکنندگان برای بومی‌سازی قطعات و مهندسی معکوس یا ارتقای فناوری خطوط تولیدی نقش‌آفرینی داشته باشند. وی با اشاره به نقش صنعت فولاد در استان هرمزگان، خاطرنشان کرد: یکی از ظرفیت‌های استان هرمزگان صنعت فولاد به شمار می‌رود و استان هرمزگان یکی از قطب‌های بزرگ صنعت فولاد در کشور محسوب می‌شود. در یکی دو سال اخیر این استان خود را به عنوان سومین تولیدکننده بزرگ فولاد کشور مطرح کرده است. در اسناد بالادستی کشور برای استان هرمزگان توسعه زنجیره فولاد تا ۱۰ میلیون تن پیش‌بینی شده است. خوشبختانه اخیرا در زمینه سنگ‌آهن که یکی از مواد اولیه صنعت فولاد است، یک ذخیره با بیش از ۸۰۰ میلیون تن سنگ‌آهن هماتیتی شناسایی شده که این ذخیره می‌تواند در تامین مواد اولیه و هم برای تکمیل زنجیره فولاد در استان هرمزگان تا محصول نهایی موثر باشد. رئیس سازمان صمت استان هرمزگان با بیان اینکه فولاد هرمزگان در نقش‌آفرینی خود برای استان همواره پیش‌قدم بوده است، تصریح کرد: این شرکت یکی از بزرگ‌ترین بنگاه‌های اقتصادی استان هرمزگان محسوب می‌شود. فولاد هرمزگان توانسته است همواره از ابتدای صنعتی شدن استان هرمزگان نقش موثر خود را با نام هرمزگان به خوبی در گستره کشور با تولید محصولات منحصر به فرد و دارای ارزش افزوده بالا در کنار صادرات، و مسئولیت‌های اجتماعی ایفا کند. امیدوار هستیم این شرکت در اجرای طرح‌های توسعه‌ای خود نیز بتواند کوشا باشد و برند هرمزگان و درخشندگی خود را بیش از پیش متبلور کند. قاسمی با اشاره به چالش‌های صنعت فولاد به ویژه فولاد هرمزگان، عنوان کرد: فولاد هرمزگان مانند دیگر صنایع فولادی کشور دچار کمبود انرژی به ویژه گاز در فصل زمستان شده است. با این حال تمام تلاش خود را بر رفع این مشکل صنایع فولادی گذاشته‌ایم. در استان هرمزگان یک ظرفیت بسیار خوبی وجود دارد که برای بهره‌برداری از آن در حال برنامه‌ریزی هستیم؛ به طوری که از ظرفیت گازی که از خطوط اصلی کشور تغذیه نمی‌شود، بتوانیم برای واحدهای تولیدی استان هرمزگان استفاده کنیم. قرار بود این موضوع تا نیمه نخست دی ماه از سوی شرکت‌های گاز عملیاتی شود اما این اتفاق نیفتاد. با این حال خوشبین هستیم بتوانیم طرح یاد شده را تا پایان دی ماه امسال عملیاتی کنیم. وی در پایان تاکید کرد: سازمان صنعت معدن و تجارت استان هرمزگان همواره در کنار تولیدکنندگان به ویژه فولادسازان حضور دارد. امیدوار هستیم با کمک فولادسازان بتوانیم به هدف بزرگ تولید ۱۰ میلیون تن فولاد دست پیدا کنیم.

یکی از بنگاه‌هایی که در سال گذشته پروژه‌های بسیار خوبی را برای رسیدن به این هدف و تکمیل زنجیره فولاد در استان آغاز کرده است، فولاد هرمزگان بوده و طرح‌های توسعه‌ای این شرکت در مسیر اجرا قرار دارند. بنابراین از این توسعه‌ها به صورت جدی در تمام ابعاد حمایت می‌کنیم.

روی خط خبر

ایجاد امکان جداسازی تخصصی قراضه‌های فلزی

یک فعال صنعت فولاد از برقراری امکان جداسازی تخصصی قراضه‌های فلزی با به‌کارگیری دستگاه آنالایزر در این شرکت خبر داد.

به گزارش ایراسین، مجید غیاثوند از جمله نیازهای ضروری در بخش تشخیص و آنالیز نمونه‌های فلزی را فراهم شدن امکان انجام آنالیزهای غیرمخرب و آنالیز در محل عنوان و بیان کرد: در این زمینه واحد امور پسماند پس از بررسی‌های تخصصی و دعوت از شرکت‌های معتبر تأمین‌کننده، نهایتا با همکاری واحد امور مهندسی موفق به خرید یک دستگاه آنالایزر پرتابل (کوانتومتر) از نوع لیزری (LIBS) شد که با استفاده از این دستگاه، هم‌اکنون بخش زیادی از نیاز به آنالیز نمونه‌های فلزی در سطح فولاد مبارکه برطرف گردیده است.

وی با تأکید بر اینکه دستگاه‌های آنالیز پرتابل به‌دلیل امکان آنالیز نمونه‌ها در محل و بی‌نیازی از آماده‌سازی و تخریب نمونه‌ها، یکی از مناسب‌ترین و دقیق‌ترین روش‌ها جهت آنالیز نمونه‌هاست، ادامه داد: وزن کم و توانایی قابل‌توجه این نوع دستگاه‌ها، آنها را جهت آنالیزهای غیرتخریبی و نقطه‌ای بسیار مناسب ساخته است.

به گفته این فعال صنعت فولاد، دسته‌بندی و تفکیک تخصصی پسماند ازجمله اصول مهم و حیاتی مدیریت پسماند در صنعت فولاد به شمار می‌رود. این در حالی است که تشخیص نوع آلیاژهای به‌کاررفته در متریال فلزی مستعمل می‌تواند به بهینه‌سازی استفاده مجدد ضایعات فلزی در فرآیند تولید کمک شایانی کند. علاوه بر این شناسایی فلزات و دسته‌بندی آنها می‌تواند از طریق بهبود فرآیند فروش به تأمین هرچه بیشتر منافع شرکت نیز منجر شود.

غیاثوند افزود: علاوه بر نمونه‌سازی سریع و ایمن، سرعت زیاد آنالیز و انجام عملیات در محل، دقت زیاد و تکرارپذیری ازجمله دیگر مزیت‌های مهم این دستگاه است که این مسئله با توجه به حجم و ابعاد بزرگ بیشتر متریال‌ها که ارسال آنها را به آزمایشگاه با مشکل مواجه می‌کند، نقش مهمی در تسهیل و بهینه‌سازی فرآیند نمونه‌برداری و آنالیز نمونه‌ها در سطح شرکت فولاد مبارکه دارد.

وی یکی از مهم‌ترین حوزه‌های کاربردی دستگاه مذکور را همکاری با واحد کنترل کیفی فولادسازی جهت تعیین ترکیب ضایعات فلزی و مشخص کردن قابلیت استفاده از آنها در کوره‌های قوس دانست و گفت: در این راستا تاکنون همکاری‌های ثمربخشی صورت گرفته که ارزش‌افزوده زیادی برای سازمان به همراه داشته است.

افزایش کمی و کیفی محصولات خط تاندم‌میل

یک فعال صنعت فولاد از افزایش کمی و کیفی محصولات خط تاندم‌میل فولاد مبارکه خبر داد.

غلامرضا سلیمی در پی کسب رکورد جدید ناحیه نورد سرد این شرکت در گفت‌وگو با ایراسین اظهار کرد: ۲۵ دی‌ماه ۱۴۰۱ خط ۵ قفسه‌ای تاندم‌میل نورد فولاد مبارکه پس از ۱۱ سال موفق به ثبت رکورد جدیدی شد. یکی از دلایل اهمیت موضوع این است که خطوط تولید در ناحیه نورد سرد به ظرفیت خود رسیده‌اند و ثبت این رکورد به معنای برنامه‌ریزی، تلاش ویژه کارکنان و مدیریت متفاوتی در حوزه بهره‌برداری برای به وقوع پیوستن این موفقیت است.

وی افزود: در خطوط تولید و در ناحیه نورد سرد، آماده به کار بودن از اهمیت بالایی برخوردار است چرا که در برنامه‌ریزی تولید ایجاب می‌کند بازرسی، رفع عیب تجهیزات و همه اقدامات دیگری که منجربه توقف خط می‌شود به صورت منظم انجام شده تا خطوط تولید لحظه‌ای از کار خود باز نایستند که این اقدامات در خط تاندم‌میل فولاد مبارکه به خوبی انجام شده و نتیجه آن، رسیدن به چنین رکوردی است.

این فعال صنعت فولاد افزود: در ماه‌های گذشته این خط تولید هم از نظر کمی و هم از نظر کیفی روند رو به رشدی را طی کرده که این موضوع نشان از اراده همکاران ما در این ناحیه است. البته واحدهای دیگری نیز در تأمین قطعات یدکی، پشتیبانی و سایر نیازهای این خط مؤثر بودند که به همین خاطر از همه این عزیزان تشکر می‌کنم.

وی خاطرنشان کرد: این رکورد کمی و دستاوردهای کیفی خط تاندم‌میل نشان می‌دهد که می‌توانیم در آینده شاهد موفقیت‌های بیشتری در ناحیه نورد سرد فولاد مبارکه باشیم. نکته قابل توجهی که باز هم به آن تأکید می‌کنم کیفیت محصولات تاندم‌میل فولاد مبارکه است که رضایت مشتریان این شرکت به‌ویژه صنایع بزرگ و تأثیرگذار کشور گواهی بر این ادعا است.

روزگار معدن

شنبه ● اول بهمن ۱۴۰۱ ● ۲۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ ● ۲۱ ژانویه ۲۰۲۳ ● سال پنجم ● شماره ۱۰۰۶

صاحب امتیاز:
موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر:
ناصر بزرگمهر

فنی و هنری:
مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا:
چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی- کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن: ۸۲۱۹۰-نمابر: (داخلی-۱۰۴)-تلفن سازمان آگهی‌ها: ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰-ایمیل سازمان آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶-توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱

www.Madandaily.com
www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

یادداشت

جبران کسری بودجه به چه قیمتی؟

مجتبی دیبا
کارشناس بازار سرمایه

تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی موضوعی چالش‌برانگیز به‌ویژه در نیمه دوم هر سال و در جریان تصویب بودجه سالانه است. تغییر سالانه قیمت عملا امکان برنامه‌ریزی بلندمدت را از صنایع سلب می‌کند و فعالیت این واحدهای تولیدی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. طبق فرمولی که در سال‌های اخیر برای تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی مورداستفاده قرار گرفته، تامین نیاز این صنایع به خوراک با قیمت‌های جهانی بوده است. افزایش نرخ انرژی در کشورهای اروپایی به‌واسطه حمله روسیه به اوکراین، عملکرد بسیاری از شرکت‌های پتروشیمی و صنایع وابسته به آنها را تحت تاثیر منفی قرار داد. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که بخش قابل‌توجهی از بازار سرمایه ایران مربوط به پتروشیمی‌هاست و ۲۳ درصد بازار فرابورس را نماد شرکت‌های شیمیایی و پتروشیمی تشکیل می‌دهند. بر همین اساس اصلاح اصولی فرمول نرخ خوراک پتروشیمی‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و همزمان ازسوی سازمان بورس و اوراق بهادار و همچنین صنایع پتروشیمی دنبال می‌شود. گاز در صنعت پتروشیمی به‌عنوان خوراک کاربرد دارد. تعیین نرخ خوراک برای واحدهای پتروشیمی از دو منظر موردتوجه قرار دارد؛ در درجه نخست آنکه عده‌ای معتقدند دولت گاز را با بهای پایین در اختیار واحدهای پتروشیمی و سایر صنایع قرار می‌دهد. این افراد ملاک مقایسه خود را نرخ گاز در ایران و کشورهای اروپایی عنوان می‌کنند. در این زمینه باید گفت ایران در جایگاه بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر گازی دنیا است و مقایسه بهای گاز در ایران و کشورهای اروپایی و فروش این محصول با آن نرخ به صنایع پتروشیمی کشور از اساس اشتباه است. بسیاری از صنایع بزرگ پتروشیمی کشور به‌نوعی وابسته به دولت هستند. حتی اگر سهام این شرکت‌ها در بورس عرضه شده باشد، باز هم بخش عمده‌ای از سهام این شرکت‌ها در اختیار دولت است و حتی مدیران آنها نیز توسط نهادهای دولتی تعیین می‌شوند؛ در نتیجه به‌اعتقاد برخی فعالان صنعتی و اقتصادی تعیین نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی به‌منزله جیب به جیب کردن سرمایه‌های دولتی است. این دست اقدامات عموما با هدف جبران کسری بودجه دولت‌ها اجرایی می‌شوند و متضرر اصلی آنها مردم و سهامداران حقیقی این شرکت‌ها هستند. در حالت کلی انتظار می‌رود بهای خوراک واحدهای پتروشیمی در برنامه‌ای چندساله تعیین شود و ثابت بماند. این اقدام زمینه‌ساز جذب سرمایه به این صنعت است. با این وجود از آنجا که دولتمردان و سیاست‌گذاران به نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی به‌عنوان بستری برای درآمدزایی می‌نگرند، از تثبیت نرخ خوراک این واحدها حتی به‌شرط توسعه آنها، صرف‌نظر می‌کنند. چالش صنایع پتروشیمی با تامین گاز، به نرخ خوراک منتهی نمی‌شود، بلکه این صنایع در سال‌های اخیر تحت تاثیر توسعه‌نیافتگی ذخایر گازی کشور با محدودیت‌های جدی در روند تامین منابع انرژی خود روبه‌رو شده‌اند. در چنین شرایطی از فعالان صنایع پتروشیمی خواسته شد فرآیند اورهال خود را به این بازه زمانی منتقل کنند. بااین‌وجود باید تاکید کرد این دست مشکلات در نهایت ریتم درآمدزایی و سندسازی بازار را تحت تاثیر منفی قرار داده است. عملکرد صنایع پتروشیمی و نرخ خوراک واحدهای پتروشیمی در جریان تصویب بودجه سالانه، موردتوجه قرار می‌گیرد. قیمت گاز به‌عنوان خوراک صنایع پتروشیمی وابسته به نرخ انرژی در بازار جهانی است؛ در نتیجه این احتمال می‌رود که با بروز هر نوع تنشی در اقتصاد دنیا، نرخ تولید در صنایع پتروشیمی ما نیز تحت تاثیر قرار گیرد. کما اینکه در سال جاری نرخ خوراک صنایع پتروشیمی از حمله روسیه به خاک اوکراین، تاثیر گرفت؛ در چنین شرایطی فعالان این صنعت نمی‌توانند برای آینده خود برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشند.

خبر

کالا انحصاری نباشد، عرضه آن در بورس مفید است

معاون نظارت و بازرسی امور تولیدی سازمان بازرسی کل کشور با اشاره به افزایش نرخ خودرو در بورس (در بعضی خودروها مانند ۲۰۷ تا دوبرابر)، گفت: سازمان بازرسی این موضوع را خلاف قانون و نادیده گرفتن قیمت‌های تعیین شده همچنین خلاف منافع مصرف‌کننده می‌داند. به گزارش سازمان بازرسی کل کشور، احمد اسدیان در پی ورود سازمان بازرسی کل کشور به عرضه خودرو در بورس در گفت‌وگویی درباره دلیل ورود سازمان بازرسی به موضوع عرضه خودرو در بورس، افزود: دلیل ورود این سازمان به عرضه خودرو در بورس، اجرای صحیح قانون، پیشگیری از نقض آن و حمایت از مصرف‌کننده اعلام کرد. وی ادامه داد: اگر کالایی به میزان نیاز جامعه وجود داشته باشد و انحصاری نباشد، طبیعی است عرضه کالا در بورس هم به نفع مصرف‌کننده است و هم شفافیت ایجاد می‌کند اما زمانی که کالایی به میزان نیاز مردم تولید نمی‌شود و از طرفی تولیدکننده انحصار داشته باشد و رقیبی در عرضه کالا نداشته باشد، عرضه این کالا در بورس به نفع تولیدکننده است؛ در واقع این مشتری نیست که نرخ را تعیین می‌کند بلکه تولیدکننده نرخ را مدیریت می‌کند زیرا با کاهش عرضه به راحتی می‌تواند قیمت‌ها را افزایش دهد و در مورد خودرو چنین وضعیتی وجود دارد. اسدیان اظهار کرد: تعداد خودروسازهای دولتی و خصوصی معدود هستند و به قدر نیاز جامعه خودرو تولید نمی‌شود و از طرفی، اجازه واردات خودرو به اندازه نیاز مصرف داخلی هم داده نشده است؛ بنابراین شورای رقابت به عنوان مرجع تشخیص انحصاری بودن کالا در مصوبات متعدد، عرضه خودرو را انحصاری تشخیص داده است و طبق بند ۵ ماده ۵۸ قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، سال‌ها است که نسبت به تنظیم دستور العمل قیمت‌گذاری اقدام می‌کند. معاون نظارت و بازرسی امور تولیدی سازمان بازرسی یادآور شد: در سال گذشته شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی با هدف کاهش قیمت‌ها به مدت یک سال تنظیم بازار خودرو را به وزارت صمت و ستاد تنظیم بازار محول کرد و رئیس‌جمهوری هم در دستورالعمل هشت ماده‌ای صادر و مقرر کرد که تولید خودرو ۵۰ درصد افزایش یابد همچنین قیمت‌ها ۱۵ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰ کاهش پیدا کند.

در ارزیابی عملکرد فعالان بورسی مطرح شد

شروط ماندگاری بورس در مدار مثبت

مرضیه احقاقی

اماواگرهایی که در مسیر عرضه خودرو در بورس کالا به‌وجود آمده، یکی از مهم‌ترین دلایل ریزش شاخص در روز پایانی هفته گذشته و آغاز هفته پایانی دی بود؛ به‌ویژه آنکه برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی ایراداتی اساسی به فرآیند عرضه خودرو در بورس مطرح می‌کنند و به‌دنبال اعمال تغییراتی در این مسیر هستند. علاوه بر این تقدیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ ازسوی دولت به مجلس شورای اسلامی به ریسکی جدید برای این بازار تبدیل شد. البته روند نزولی شاخص در هفته پایانی دی ادامه‌دار نشد و شاخص کل دوباره در مسیر رشد قرار گرفت و تحلیل‌های کارشناسان حکایت از تداوم این روند صعودی از منظر تکنیکال و بنیادی دارد؛ به‌بیانی دیگر بازار سرمایه در قیاس با سایر بازارهای موازی به‌شدت عقب مانده است. حال چنانچه ریسک جدیدی به بازار سرمایه تحمیل نشود، می‌توان امیدوار به روند صعودی و پرقدرت بورس در هفته‌های آینده بود.

عکس: آیدا فریدی

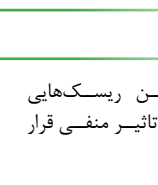
> بازار سرمایه در قیاس با سایر بازهای موازی به‌شدت عقب مانده است؛ حال چنانچه ریسک جدیدی به بازار سرمایه تحمیل نشود، می‌توان امیدوار به روند صعودی و پرقدرت بورس در هفته‌های آینده بود

دورنمای روشن بورس

امید پورمحمود، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهار کرد: روند نزولی شاخص خلاف پیش‌بینی‌ها از دلایل مختلفی از جمله گمانه‌های مطرح‌شده درباره لغو فرآیند عرضه خودرو در بورس کالا نشأت می‌گیرد. با این وجود به‌دنبال اطمینان‌بخشی ازسوی تیم اقتصادی دولت مبنی بر تداوم عرضه خودرو در بورس کالا، بار دیگر شاهد بازگشت شاخص به مسیر رشد بوده‌ایم. پورمحمود گفت: خودروسازان کشور در طول سال‌های گذشته و تحت تاثیر سیاست قیمت‌گذاری دستوری متضرر شده‌اند؛ بنابراین انتظار می‌رفت با اصلاح شرایط فروش خودرو، بخشی از زیان این صنایع جبران شود و سود سهام خودروسازان افزایش یابد. پورمحمود افزود: دریافت مالیات از عایدی سرمایه نیز محرک دیگری برای جذب سرمایه به بورس در روزهای گذشته بوده است. در واقع معافیت بورس از این مالیات، مشوقی برای جذب سرمایه به این بخش است. پورمحمود در پاسخ به سوالی مبنی بر مهم‌ترین ریسک‌هایی که عملکرد بازار را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد، گفت: نبود شفافیت در اقتصاد و تصمیمات ناگهانی، ریسک‌های جدی را به بازار سرمایه تحمیل می‌کند و مانع تداوم روند صعودی شاخص بورس می‌شود. وی از افزایش احتمالی قابل‌توجه نرخ خوراک پتروشیمی‌ها و نرخ حامل‌های انرژی صنایع به‌عنوان ریسک‌هایی نام برد که عملکرد صنایع بورسی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد و افزود: هفته گذشته بالاخره دولت لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را تقدیم مجلس کرد. البته تا تصویب این لایحه زمان زیادی مانده و انتظار می‌رود تغییرات گسترده‌ای در این بخشنامه ایجاد شود. با این وجود تداوم روند صعودی نرخ گاز به‌عنوان خوراک و انرژی، بر سودآوری صنایع تاثیرگذار است. این کارشناس بازار گفت: در یکی دو سال اخیر تامین انرژی صنایع به بحرانی برای کشور بدل شده و بسیاری از صنایع بزرگ بورسی کشور در ماه‌های گرم سال با چالش در تامین برق و در روزهای سرد سال با محدودیت جدی در تامین گاز روبه‌رو هستند. متاسفانه این احتمال می‌رود که کمبود یادشده ادامه‌دار باشد؛ در حالی که چالش‌های ناشی از این محدودیت‌ها بر عملکرد صنایع به‌شدت اثرگذار است. وی افزود: در ماه‌های اخیر صنایع فولاد و سیمان با مشکلات جدی در تامین گاز روبه‌رو بوده‌اند و همین موضوع خساراتی را به این تولیدکنندگان تحمیل می‌کند. پورمحمود در ادامه گفت: تصمیمات دولتمردان و تغییرات مداوم در فرآیند تصمیم‌گیری دیگر چالشی است که روند فعالیت صنایع بورسی را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد؛ تا جایی که این تغییرات را می‌توان بزرگ‌ترین ریسک‌هایی دانست که عملکرد صنایع را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد. وی در پیش‌بینی دورنمای بورس تا پایان سال گفت: روند کلی بازار سرمایه تا پایان سال مثبت ارزیابی می‌شود. البته اصلاح‌های موقت، ذات بازار است. باتوجه به عقب‌ماندگی‌های بورس از مسیر رشد، رشد شاخص تا یک میلیون و ۸۰۰ یا یک میلیون و ۹۰۰ هزار واحدی تا پایان سال، محتمل است. البته باتوجه به عقب‌ماندگی بازار، بازگشت به سقف قیمتی ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار واحدی نیز دور از انتظار نیست. هرچند احتمال رکوردشکنی دوباره بورس تا پایان سال بسیار ضعیف است. این کارشناس درباره نرخ ۲۳ هزار تومانی ارز در لایحه بودجه سال آتی بیان کرد: تا زمانی که بودجه در کمیسیون تلفیق بررسی نشود، نمی‌توان به تثبیت این قیمت‌ها امید داشت. در واقع عدد پیشنهادشده برای تسعیر ارز به‌شدت غیرواقعی است. این عدد با هیچ یک از واقعیت‌های اقتصادی ما همخوانی ندارد؛ در نتیجه باید اقرار کرد فعالان بازار هنوز این رقم را جدی نگرفته‌اند. پورمحمود گفت: روند قیمت فلزات و کامودیتی‌ها در بازار جهانی نیز از اثرگذاری بالایی بر سودآوری بورس برخوردار است. در طول ماه‌های گذشته و تحت تاثیر سیاست‌های اقتصادی امریکا با هدف کنترل تورم و رشد مداوم نرخ بهره، بازار کامودیتی‌ها از رونق افتاد. با این وجود از ابتدای سال جاری میلادی گمانه‌زنی‌های مثبتی مبنی بر کاهش سرعت رشد بهره دلار امریکا مطرح می‌شود؛ در نتیجه انتظار می‌رود بهای کامودیتی‌ها در بازار جهانی هرچند با شیب ملایمی، صعودی باشد.وی افزود: شیوع دوباره ویروس کرونا در دنیا، ریسک دیگری است که می‌تواند عملکرد بازار سرمایه را تحت تاثیر منفی قرار دهد؛ به‌ویژه آنکه چین در ماه‌های گذشته با همه‌گیری دوباره کرونا روبه‌رو بوده و سیاست‌های آن از این همه‌گیری تاثیر جدی گرفته است.

جبران عقب‌ماندگی

ابراهیم نوایی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» در ارزیابی عملکرد این بازار در روزهای گذشته و فرازوفرودهایی که بر این بخش سایه انداخته، اظهار کرد: بازار سرمایه در طول ماه‌های اخیر تحت تاثیر وقایع گذشته و سقوط تاریخی در سال ۱۳۹۹ با جوی از بی‌اعتمادی همراه بود که همین نبود اطمینان مانع جذب سرمایه به این بازار مولد بود. در ادامه تغییر دولت و سیاست‌های اقتصادی اتخاذشده ازسوی مسئولان و سیاست‌گذاران، پالس منفی را روانه بازارها کرد. علاوه بر این فعالان بازار از دورنمای سیاست‌های اقتصادی دولت سیزدهم و تدابیر اتخاذشده در زمینه بورس، اطلاع کافی نداشتند. وی افزود: در حال حاضر بیش از یک سال از استقرار دولت سیزدهم می‌گذرد و طبیعتا سیاست‌های اقتصادی دولت شفاف‌تر از قبل شده است. در چنین شرایطی تحلیلگران می‌توانند آینده بازار را سهل‌تر تحلیل کنند. نوایی گفت: بازار سرمایه در حدود ۲ سال اخیر در قیاس با سایر بازارهای موازی از مسیر رشد و صعود عقب مانده است. قیمت ارز از حدود ۱۵۰۰۰ تومان در سال ۱۳۹۹ در سال جاری به کانال ۴۰۰۰۰ تومان رسیده است. بهای سکه، طلا، ملک، خودرو و سایر کالاهای سرمایه‌ای نیز در این بازه زمانی، رشد قابل‌توجهی را از آن خود کرده است. نوایی گفت: همپای رشد تورم، سودآوری شرکت‌های بورسی نیز افزایش قابل‌ملاحظه‌ای یافته است؛ بنابراین عقب‌ماندگی بازار بورس از مسیر رشد جذابیتی برای سرمایه‌گذاران و ورود سرمایه‌های جدید به این بازار است. این کارشناس بازار سرمایه افزود: در روزهای گذشته شاهد ورود شاخص کل بازار سرمایه به کانال یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی بودیم، اما تردیدهایی نسبت به ماندگاری شاخص در این کانال وجود داشت که به دست‌به‌دست شدن سهام و درنهایت تثبیت شاخص کل در این کانال قیمتی منتهی شد. وی افزود: تا زمانی که بازار بورس عقب‌ماندگی خود را در قیاس با سایر بازارهای موازی جبران نکند، نباید نسبت به افت شاخص بورس، نگران بود. در حال حاضر قیمت سهامی که در بازار مبادله می‌شود براساس نرخ دلار ۲۴ تا ۲۵ هزار تومانی تثبیت شده، این در حالی است که جا برای بروزرسانی ارزش سهام با بهای دلار در بازار آزاد وجود دارد. نوایی گفت: البته ریسک‌هایی همچون لایحه بودجه ۱۴۰۲، به دغدغه‌ای اساسی برای فعالان بازار سرمایه تبدیل شده است. برخی از سیاست‌های مسئولان همچون دخالت در فرآیند قیمت‌گذاری، دخالت در روند عملکردی بازار، تغییرات مستمر در فرآیند ورود خودرو به بورس کالا و ایراداتی که به این سیاست صحیح وارد می‌شود، از مسائلی است که مانع بهبود عملکردی بازار سهام می‌شود. بااین‌وجود فعلا زمان نگرانی از آینده بازار نیست. انتخاب سهم درست که هنوز رشد قابل‌قبولی را از آن خود نکرده، می‌تواند فرصت ویژه‌ای برای سودآوری سرمایه‌گذاران بورس فراهم کند. نوایی گفت: امید می‌رود مدیران اقتصادی دولت و مجلس با سیاست‌گذاری و اجرای صحیح سیاست‌های اقتصادی مسیر رشد بازار بورس را فراهم کنند، زیرا تنها بازار مولدی که می‌تواند با کاهش تورم، جلوگیری از سفته‌بازی و کمک به رونق تولید، فضای مناسب اقتصادی را به همراه بیاورد، بورس است. این بازار می‌تواند آشوب‌ها و نابسامانی‌های اقتصادی و تورمی که کشور با آن دست به گریبان است را مرتفع کند

سخن پایانی

پس از بازگشت فرآیند فروش خودرو به بورس کالا، دوباره نماگر بازار به مسیر صعود بازگشت. با این وجود همچنان مسائلی همچون نااطمینانی نسبت به بودجه ۱۴۰۲ و تغییرات مداوم در سیاست‌گذاری‌های دولت، مهم‌ترین ریسک‌هایی هستند که عملکرد بورس را در آینده تحت تاثیر منفی قرار می‌دهند.

البته به‌اعتقاد فعالان بازار سرمایه بورس در طول ماه‌های گذشته از سایر بازارهای موازی خود عقب مانده است؛ درنتیجه انتظار می‌رود این روند صعودی تا زمان جبران این کمبودها ادامه یابد.

ایران خودرو ایستاده بر قله فروش

مجموع درآمد تجمیعی ایران خودرو در ۹ ماه سپری‌شده از سال مالی به مبلغ ۱۲۸ هزار و ۱۱۳ میلیارد تومان رسید، این درآمدشناسایی‌شده ۱۷۷ درصد از درآمد تجمیعی این شرکت جاده‌مخصوصی را در ۱۲ ماهه سال مالی گذشته پوشش داد. به گزارش بورس نیوز، شرکت ایران خودرو در نهمین ماه سپری‌شده از امسال (منتهی به اسفندماه ۱۴۰۱) مقدار فروش محصولات خود را ۶۵ هزار و ۳۴۸ دستگاه در سامانه کدال به ثبت رساند، مقدار فروش تجمیعی شرکت ایران خودرو تا پایان آذرماه امسال ۴۴۱ هزار و ۴۴۹ دستگاه بود، «خودرو» از فروش محصولات در این بازه زمانی ۲۷ هزار و ۶۴۶ میلیارد تومان درآمد زایی را به‌همراه داشت. میزان فروشی که شرکت ایران خودرو در نهمین ماه از امسال به سهامداران خود اعلام کرد مربوط به فروش محصولات تولیدی خود در بازار داخلی و خارجی بود، این شرکت خودروساز برخلاف آبان ماه، در آذر از فروش محصولات خود در بازار خارج از کشور نیز کسب درآمد کرد. میزان سرمایه به ثبت رسیده ایران خودرو در ۹ ماه سپری‌شده از ابتدای سال مالی برابر با ۳۰ هزار و ۱۶۵ میلیارد تومان بود، فروش ماهانه‌ای که «خودرو» در آذرماه از فروش محصولات شناسایی کرد نسبت به میانگین درآمدی در ۸ ماه گذشته ۳۹ درصد افزایش پیدا کرد. شرکت ایران خودرو مقدار فروشی که از ابتدای سال مالی تاکنون به ثبت رساند در مقایسه با سال گذشته ۳۰۸ هزار و ۹۵۵ دستگاه را به فروش رسانده‌اند که این رشد ۴۳ درصدی به مقدار فروش ۴۴۱ هزار و ۴۴۹ دستگاه رسید. میزان درآمدی که ایران خودرو در آذرماه از فروش ۶۵ هزار و ۳۴۸ دستگاه محصول خود به ثبت رساند برابر با ۲۷ هزار و ۶۴۶ میلیارد تومان بود، «خودرو» در ۹ ماه گذشته به میانگین مقدار فروش ۴۹ هزار و ۵۰ دستگاه در هر ماه رسید، گفتنی است که در آذرماه مقدار فروش این شرکت آبی پوش جاده مخصوصی نسبت به میانگین ماهانه در ۸ ماه گذشته ۳۹ درصد افزایش را تجربه کرد.

قدار فروش ماهانه «خودرو» در آذرماه سال گذشته ۳۹ هزار و ۲۱۳ دستگاه به ثبت رسید اما؛ در آذرماه ۱۴۰۱ نسبت به سال گذشته رشد ۶۷ درصدی را تجربه کرد و در مقایسه با آبان ماه ۱۴۰۱ نیز این شرکت خودرویی افزایش فروش ۲۴ درصدی را به خود دید. «خودرو» در آذرماه به بالاترین سطح تولید خود از ابتدای سال رسید و در روند چشمگیر صعودی تولید و فروش نیز قرار دارد؛ «خودرو» در این دوره ماهانه مقدار تولید محصولات خود را ۶۰ هزار و ۶۷۷ دستگاه در کارنامه مالی به ثبت رساند و در ۹ ماه گذشته نیز توانست بالغ بر ۴۲۱ هزار دستگاه محصول تولید کند، بیشترین مقدار تولید «خودرو» مربوط به گروه پژو با ۲۵۸ هزار و ۴۷۸ دستگاه بود. بر اساس این گزارش ماهانه، ایران خودرو میزان فروش و درنتیجه درآمدی که به ثبت رساند نسبت به ماه‌های گذشته رشد قابل قبولی را در کارنامه مالی خود ثبت کرد و رکورد تازه‌ای از خود بر جای گذاشت. ایران خودرو در آذرماه ۳۹۶ واحد فروش صادراتی داشته است که درآمد ۶۳ میلیارد تومانی حاصل کرده است. این در حالی است که این شرکت در آبان ماه هیچ فروش صادراتی نداشته است. عنوان درآمدزاترین محصول ایران خودرو در آذرماه امسال به فروش قطعات ولوازم تعلق گرفت. سپس بعد از این محصول عنوان درآمدزاترین محصول این شرکت به گروه پژو با ۶ هزار و ۶۶۴ میلیارد تومان تعلق گرفت، مقدار فروش این گروه خودرویی برابر با ۳۸ هزار و ۵۵۳ دستگاه بود که در مقایسه با آبان ماه رشد ۱۳ درصدی را تجربه کرد و همچنین نرخ فروش این گروه در نهمین ماه امسال برابر با ۱۷۳ میلیون تومان اعلام کرد. شرکت ایران خودرو در آذرماه امسال از فروش دیگر محصولاتی همچون دنا، گروه سمند، تارا، رانا و سایر محصولات و فروش صادراتی SKD- قطعات و فروش CBU صادراتی کسب درآمد کرد، «خودرو» در این فعالیت یکماهه دوره درخشانی را سپری کرد.

نام شرکت	نام نماد	فروش ماهانه (دستگاه)		درصد تغییرات
		منتهی به آذر ماه ۱۴۰۱	منتهی به آبان ماه ۱۴۰۱	
ایران‌خودرو	خودرو	۶۵.۳۴۸	۵۲.۷۸۲	٪ ۲۴ ↑
سرمایه ثبت‌شده (میلیارد تومان)	دوره مالی	فروش های تجمیعی از ابتدای سال مالی (دستگاه)		درصد تغییرات
		منتهی به آذر ماه ۱۴۰۱	منتهی به آذرماه ۱۴۰۰	
۳۰.۱۶۵	فعالیت ماهانه	۴۴۱.۴۴۹	۳۰۸.۹۵۵	٪ ۴۳ ↑

